

REDACTIUNEA,
Administrațiunea și Tipografia
Brașov, piața mare nr. 30.
Țeritori nafronaste nu se
primesc.
Manuscripte nu se restituie.
INSERATE
se primesc la Administrațiunea în
Brașov și la următoarele
BIBLIOTECI DE ARHIVĂ:
In Viena: la M. Dukos Nachr.,
Nux. Angenfeld & Emorio Los-
ner, Heinrich Schickel, A. Op-
pelt Nachf., Anson Oppelk.
In Budapesta la A. V. Gold-
berger, Ekstein Bernat, Iulia
Leopold (VII Erasébet-körut).
PREȚUL INSERȚIUNILOR: o se-
rie gazmond pe o coloană 10
bani pentru o publicare. Pu-
blicări mai dese după tarifa
și învoială. — RECLAME pe
pagina 3-a o seriă 20 bani

GAZETA TRANSILVÂNIEI.

„GAZETA” iese în de-care zi
Abonamente pentru Anștia-Ungarie
Pe un an 24 cor., pe șese luni
12 cor., pe trei luni 6 cor.
M-rii de Duminecă 4 cor. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șese
luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
M-rii de Duminecă 8 fr. pe an.
Se prantumeră la tota ofi-
ciile postale din ținra și din
afară și la d-nii colectori.
Abonamente pentru Brașov
Administrațiunea, Piața mare,
Târgul Inului Nr. 30, etagiu
I. Pe un an 20 cor., pe șese
luni 10 cor., pe trei luni 5 cor.
Cu dusul în casă: Pe un an
24 cor., pe șese luni 12 cor.,
pe trei luni 6 cor. — Un esem-
plar 10 bani. — Atât abona-
mentele cât și inserțiunile
sunt a se plăti înainte.

(Număr de Duminecă 7.)

Nr. 31.—Anul LXIX.

Brașov, Vineri 10 (23) Februarie.

1906.

După disolvarea dietei.

(a) La alt loc al diarului nostru cetitorii noștri vor găsi mai pe larg descrierea evenimentelor, ce s'au petrecut în ziua de 19 Februarie în dieta Ungariei.

După atâtea sfortare zadarnică, după atâtea conferențe, audiențe, călătorii dela Budapesta la Viena și înderēt, după atâtea agitațiuni cu condeiul și cuvântul, țăta încheiată o epocă de sbucium prin disolvarea dietei ungare — cu forța armată.

Când voinicoșii koșutiști și ceilalți politiciani, cari s'au aliat cu dēnșii, au pornit campania cea mare pentru „comanda maghiară”, de sigur că nici prin minte nu li-o fi trecut, că o să ajungă vremea, ca să fie scoși din „casa țerii” de cătră baionetele honveđilor comandați acolo în limba maghiară. — Au cređut în orbia lor, că Monarchul se va speria de gălăgia deșertă ce o vor face ei prin țeră și va veni singur să le ofere împlinirea tuturor postulatelor. La revoluție seriósă nu puteau să se gândescă, fiind-că n'au nici curagiul, nici mijlocele cu cari se pōte face o revoluție și n'au în totă Europa simpatia nici unui popor, afară de cățiva sērbii rēșleți și de cei șapte boemi cu Klofac în frunte, cari au găsit de cuvintă să trimită koșutiștilor o telegramă de incurajare în ziua cea de ocară. Activitatea parlamentară este așa dēr întreruptă, nu se scie până când, căci terminul nouelor alegeri nu s'a anunțat. Partidele maghiare au timp a se reculege și a chibzui, cam ce ar fi de făcut, pentru ca să scape din situația actuală, pe care ele o numesc absolutism. Intre cei dintâi, cari au ținut să-și ridice glasul vedem pe contele Stefan Tisza, moștenitorul unei politice de tristă amintire pentru Ungaria și cu deosebire pentru locuitorii, cari nu fac parte din rassa alcătuitore de stat.

Contele Stefan Tisza a suflat în bucium și și-a adunat mica oștire, ce i-a rēmas, spre a-i expune povețele, pe cari urmându-le, el crede că s'ar putē restabili rinduiala de mai nainte.

Se scie, că Stefan Tisza a fost acela, despre care se ȝicea, că are „mână de fer”, cu care va scōte biruitor din alegeri — partidul liberal. Atât de mult se bucura de încrederea corōnei, încât se svonia, că decă nu va reuși la prima alegere, Monarchul va disolva și pentru a doua și pentru a treia oră camera, și tot pe Tisza il va însărcina cu conducerea afacerilor țerii. S'a întâmplat însă, contra tuturor prevederilor, că partidul lui Tisza a ieșit sdrobotit din alegeri și din acel moment despre dēnsul puține s'au auđit.

Acum il vedem din nou la su-prafață, apērând în discursul său pe deoparte postulatele naționale, ca să se pună bine cu șoviniștii după vechea sa tactică, ăr pe de altă parte făcēnd ochi dulci și Corōnei, ca să-l primescă din nou în grațiile sale.

Cât de sus am fost noi, când era partidul liberal la putere, și unde am ajuns de când a luat coaliția conducerea! Unde ar fi națiunea astăđi, decă nu i-s'ar fi luat partidului liberal conducerea din mână! Așa lamenteză contele Tisza. Dēr contra absolutismului — continuă Tisza — totă națiunea trebuie să fie una, și decă vom face rezistență pasivă, se o facem, fără să cerem și funcționarilor să se facă solidari cu această rezistență! Lur Tisza se țeră, c. prin rezistență funcționarii maghiari ar rēmanē pe drumuri și locul lor l'ar ocupa „alte elemente”, cari pōte ar lucra împotriva „națiunei.”

Contele Tisza a învățat dela tātăl său, să aprecieze valōrea administrației în campania de maghiarisare și o spune pe șleau, că puterea societății maghiare ar fi mult slăbită, decă administrația s'ar da pradă „altora”. În continuare discursului său accentuează mai departe, că este o mare primejdie pentru Maghiari faptul, că în Ardeal a fost numit un Român cōmisar guvernial. Faptul acesta trebuie să ne avertizeze, ca noi să nu ne risipim puterile cu jertfe sterile, ci să punem umēr la umēr, spre a ne elupta drepturile.

Din vorbele acestea ale lui Tisza

se vede, cât de mult ne iubesc pe noi acest matador al partidului liberal, și cât de fără temeiu au fost laudele, ce i-s'au adus mai anii trecuți, când cu comedia de înfrățire însăcnată la masa episcopului Goldiș din Arad.

Nici dela guvernul Fejervary, sub care s'au făcut de curind nouē atēntate contra autonomiei bisericelor și contra școlōlor confesionale, nici de la un eventual guvern Tisza, dēr nici dela coaliție se nu-și aștepte Români recunoscerea drepturilor naționale.

Acele drepturi nici odată nu le vom obținē din grația cutărui guvern, ci ni-le vom isbândi singuri, punēnd noi umēr la umēr și muncind în armonie pentru progresul cultural și economic și pentru consolidarea politică națională.

Revista politică.

Brașov, 22 Februarie n.

S'a întâmplat așa-dēr ceea-ce se preveduse și se vestise încă cu luni de ȝile înainte: **disolvarea dietei.** Actul acesta memorabil în situația politică actuală din Ungaria, a avut loc Luni în 19 Februarie st. n., termin la care a fost convocată dieta printr'un rēscripț, rēșit mat' „Kozma” Șar Monarchului. Și s'a întâmplat această disolvare într'o formă neobicinuită până acum în Ungaria dela dualism încōce, întru cât a cooperat la sēvirșirea ei forța armată luată chiar din sinul honveđimeii unguresci și prin numirea unui general maghiar de honveđi, Alesandru Nyiri, ca comisar regesc anume însărcinat și provēđut cu depline puteri din partea Majestății Sale, care se ducă în deplinire voința hotărītă a Corōnei. În sala de debateri a dietei au zurut pintenii și au strălucit baionetele.

Pe cât de mari erau temerile, că în această memorabilă ședință se vor descărca din partea vitejilor din coaliție fulgere și trāsnete asupra celor cari „vor să înmormēnteze constituția milenară” a Maghiarilor și se vor

produce astfel scene de ne mai pomenită violență, pe atât de liniștit au decurs lucrurile. Nimeni n'ar fi cređut, ca față cu brăul de baionete ce impresura edificiul camerei încă des de diminēță, „părinții patriei” să fie atât de liniștiți și să păstreze un atât de semnificativ astimpăr. — Poporul, masele, cari dau putere manifestațiunilor de protestare, au lipsit din față parlamentului și cel mult decă s'a auđit câte-o strofă slab cāntată din Himnus-ul maghiar și din „Kossuth Lajos azt izente”. Semn, că coaliția nu se bucură de simpatiile maseilor și n'a fost în stare a atrage pe partea politice sale masele mari ale populațiunei. S'ar putē ȝice chiar, că s'a auđit în ȝiua de Luni mai mult Marsilea muncitorilor, decăt cāntecul lui Kossuth.

Etă pe scurt, cum a decurs ședința de Luni a dietei:

Sala de debateri era pe la orele 9 plină de deputați. Pe galerii lume multă. Vicepreședintii Rakovszky și Bolgar (președintele Justh, fiind bolnav, n'a putut presida ședința) și cu șefii partidelor, tocmai se sfātuiau să țină ori nu camera ședință între baionete? La 9^{3/4} nu sciea nimeni, decă ședința se va ținē. De-odată însă se aduce la cunoscintă, că ședința se va ținē. Vicepreședintele Justh ocupă scaunul presidial și deschise ședința. Inainte de a-se intra în ordinea ȝilei, presedintele anunță, că, în contra legei și constituției, parlamentul e ocupat de miliție. Chiar și în cameră se află polițiști. Anunță apoi, că au sosit dela ministrul președinte un rēscript și un autograf regesc. Se citește rēscriptul prin care dieta era convocată pe ȝiua de 19 Februarie. Urmă apoi cetirea unei scrisori ce i-s'a înmānat c'o ȝi înainte presedintului Justh. Era o scrisōre a comisariului regesc generalul Nyri (O publicăm mai jos) prin care acesta face cunoscut, că a fost numit comisar regesc cu ordinul de a disolva dieta. Cetirea scrisorii lui Nyiri n'a produs vre-o deosebită mișcare. Patrioții din dietă erau pregătiți la această.

FOILETONUL „GAZ. TRANS.”

Moș-Alisandru Ciobanu.

De Mihail Sadoveanu.

Am avut și noi aici, în Vișōra, un Român cumplit la suflet. Pōte de când e satul n'a mai fost altul, care să-i stea în față cu cinste. *Frige-linte!* s'a sfirșit, omenii nu-l puteau porecli decăt așa.

Bētrân, unul din cei mai bētrâni ai satului, nalt și drept cu pērul și cu mustățile sbārлите, cu ochii mari, rotunđi, umbli tot-dēuna cu pași mari pe uliți, c'un suman vechiū, rupt ferfeniță, încins peste el c'o funie împletită din papură. Când vorbea, striga și da din mână, nu sta în loc cât e picul, grăia cu omenii umblând, vedēndu-șl de drum, întorcându-șl capul peste umēr.

Acasă la dēnsul ograda curată oa'n palmă, șopron de vālătucl pentru vite, un gard înalt de-un stēnjin, cu strașină de spinț; în dos livadă, cea mai mare livadă din sat, pe care o păzia un cāne rēu, o

dihanie sēlbatecă. — Casa sci cât era de albă? Ca laptele! Și avea nisce chenare roșii și albastre în jurul ferestrelor, ceva cum rar întilnesci. ăr înlăuntru, o adevērată biserică. Icoēne pe toți patru pāreții; icoēne de tōte felurile și mai mari și mai mici, îngrāmădite unele lângă altele, împodobite, cele mai de sēmă cu mănunchiuri de flori uscate.

„Bine, moș-Alisandre! ȝice într'un rēnd preotul: de ce-ai grāmădit atăta iconărit?”

— Cum? rēspunde bētrânul, cu pērul sbārлит, privind spāriat pe popă; de ce-am grāmădit? Las' să fie! casa mea e sălașul sfinților, casa mea e sălașul lui Dumneđeu; așa scrie la carte...

— Cum scrie la carte, moș-Alisandre?

— Scrie bine, he-he, sciu eu, scrie bine!... Și de ce să nu string? de ce să nu pun?

— Apoi uite de cel se înăbușă, moș-Alisandre! așa de mulți se înăbușă...

— Cum se înăbușă? Eu că-s om și nu mă înăbuș, dēr ei că-s sfinți... Sfinți,

părinte Irimie, i-am cumpērat dela iarmarōce, dela omenl de-ai lui Dumneđeu: de la Muscali i-am cumpērat. Muscalii is omenl de-ai lui Dumneđeu... Uite sfințul Mitrofan, uite mucenița Achilina... uite cum se uită la noi... uite părintele Isachie... așa scrie... Eu am gāzduit pe toți sfinții în casa mea. ...Sfinția ta ai pe mucenica Palaghia? Dēr pe sfințul Ion din Peșteră?

— La aștia nu scrie, moș-Alisandre... Ore sfințul Ion din Peșteră să fie?..

-- D'apoi cum cređi? sfințul Ion din Peșteră, părinte... Asta o sciu eu, l'am visat și astă-nōpte pe sfințul Ion din peșteră: întocmai așa, avidoma! cu barba mare, încins cu frānghie, părinte Irimie... Da' de cuviosul Ipatie ce ȝici? Uite cum se uită de mândru...

— Bine, fōrte bine, ȝise zimbind preotul, înțeleg... Da' pe sfințul Dumitru il ai?

— Pe sfințul Dumitru?

— Da! il ai? Veđi că nu-l ai? De ce nu-l ai, moș-Alisandre?

— Apoi pe sfințul Dumitru il am și la Bisericoă... Eu li am pe cei mai mititei... Ce? când am ceva de spus, stau de vorbă cu ei... Cu sfințul Neculai și cu sfințul Dumitru nu-mi dā mâna, ei is prea sus...

— Bine, fōrte bine, moș-Alisandre, da maica-Domnului cea ungurēscă ce caută acolo, în colț? Da sfinții ceia muscălesci?

— Care maica-Domnului cea ungurēscă? Ferēscă Dumneđeu, părinte Irimie! aceia-i maica-Domnului cea adevērată cu domuul nostru Isus Christos la sãn...

— O fi fiind moș-Alisandre, da sfinții muscălesci?

— Sfinții muscălesci? Muscalii nu-s tot de-o lege cu noi?... Is tot de-o lege, părinte Irimie... Icoēnele acestea le-am cumpērat dela iarmarocul de la Merești... Câte trei gologani de sfinț am dat... Atuncea am cumpērat și *epistolia*... și *Visul maicei-Domnului*...

— Care epistolie?..

— Poi bine, una este, aceea care a căđut din cer, părinte Irimie...

Indată se ridică presidentul *Rakovszky* spunând, că față cu scrisoarea generalului are ceva de spus. Vre să facă o propunere respective să prezente un proiect de rezoluție dimpreună cu motivarea lui, prin care camera să ia poziție față cu cele ce i-s'au adus spre scire. (Acest proiect de rezoluție îl dăm la alt loc în traducere) Doresce cineva să ia cuvântul? întrebă *Rakovszky*. La întrebarea acesta aproape toți deputații s'au ridicat zicând, că primesc proiectul de rezoluție, ce li-s'a cetit. *Rakovszky* enunță moțiunea de primită unanim, ca hotărâre a camerei.

Scaunul presidial îl ocupă acum al doilea vicepresident *Bolgar*, care a propus, ca ședința următoare să se țină la 21 Februarie (erî Miercuri). Propunerea a fost primită. S'a verificat apoi, tot la propunerea lui *Bolgar*, procesul verbal al ședinței. Totul s'a petrecut în timp de 20 minute și deputații începuseră să părăsescă sala.

De-odată fusă pătrunde pe coridorele parlamentului o companie de honveđi cu baionetele pe pușcă, er ofițerii cari îi conduceau, aveau săbiile scose. Venise cu ei și colonelul de honveđi *Fabritius*, care cu patru honveđi, cu căpitanul de poliție *Toth* și c'o gardă întrégă de poliști intră în sala de desbateri. Tot atunci veniră și un număr mare de poliști, cari au luat loc la intrarea salei. S'a dat ordin, ca coridorele să fie curățite de public. Deputații cari se aflau pe coridore, începură să protesteze și să injure honveđimea și poliția.

Pe când se petreceau acestea, colonelul de honveđi *Fabritius* se duse și ocupă loc pe estrada presidială. La spatele lui stăteau patru honveđi cu baionetele pe puști. Abia se mai aflau deputați în cameră. Pe galerii era încă public, între care și deputații *Kaas* și *Buza*. Colonelul scose două scrisori și începă să cetească. Un sgomot asurzitor izbucni. — Ce fel de om ești d-ta? Honveđ? Ai pus dor jurământ pe constituție! Colonelul *Fabritius* nu se închisi de aceste strigăte și cetia mai departe rescriptul prea înalt de dizolvare a dietei. Patrioții făceau încă sgomot. Atunci colonelul provocă pe căpitanul de poliție să facă rânduală și liniște. S'a urmat întocmai. Colonelul adăuse apoi: „Acum în numele regelui, la ordinul comisarului regesc *Al. Nyiri* provoc poliția să dea pe toți afară din sală, să curețe edificiul de omeni și să îndepărteze pe toți de aici“.

Poliția urmă ordinului și se apucă de lucru. A scos frumos frumusele pe toți căți se aflau în sală. *Br. Kaas* strigă: *Sperjuri!* Călcători de

constituție! *Kaas* fii îngărdat de poliști și scos din sală. Tot așa o pătiră deputații *Szatmari* și *Buza Barna*. Cu acesta actul dizolvării dietei s'a încheiat, fără multă gălăgie și cu prea puțin „haborusag“, ce se aștepta să inscenezze cei-ce se cred singuri stăpâni pe destinele țării.

Foia oficială a publicat două rescripte regesci, unul privitor la numirea generalului *Nyiri* de comisar regesc, altul prin care se dizolvă dieta. În rescriptul de numire al lui *Nyiri* se zice între altele:

„Fiind-că prin rescriptul nostru grațios cu data de astăzi am hotărât dizolvarea dietei ungare, pentru executarea acesteia am numit și delegat pe fidelul nostru iubit, Excelența Sa *Alexandru Nyiri* de *Szekely*, consilierul nostru intim, generalul nostru de brigadă și comandant al districtului V. de honveđi din *Székesfejervar*. Pentru care în virtutea puterii noastre regale vă ordonăm și poruncim, ca să cunoșceți de datoria voastră sub greutatea pedepsei legale, ce va ajunge pe cei ce s'ar împotrivi, a împlini toate ordinele comisarului regesc numit de noi, a asculta de acele ordine și a vă supune poruncei noastre regesci, și în alt chip să nu faceți.“

În rescriptul prin care se dizolvă dieta se zice, după introducerea obicinuită:

„...De ore-ce partidele aliate ale majorității dietei, la repeșitele noastre provocări au refuzat statornic a veni la guvern pe o basă de guvernare acceptabilă și fără violarea drepturilor noastre regesci garantate în lege, — așa dăr, spre regretul inimei noastre, nu putem aștepta o activitate folositoare în interesul țării de la această dietă, — la propunerea ministeriului nostru ungar declarăm dizolvată dieta convocată pe ziua de 15 Februarie 1905, rezervându-ne a convoca cât mai curând o nouă dietă...“

Ședința, ce ora se se ținea ieri Miercuri, nu s'a ținut. În ședința comitetului diriguitor, *Francisc Kossuth* a propus să nu se mai țină ședința, de ore-ce parlamentul este ocupat de forța armată.

Interdicerea dreptului de intrare. Ministrul unguresc de interne *Kristoffy*, a adresat un ordin, pe baza hotărârii consiliului de miniștri — tuturor autorităților administrative, în care le aduce la cunoștință, că până la alte dispozițiuni să nu dea concesiune pentru nici un fel de adunare.

Comisarul guvernial. Trăim în epoca comisarilor guvernială. Ministrul unguresc de interne a numit de-ocamdată pe următorii:

În comit. *Cinc* pe majorul de gen-darmî pens. *George Sarpy*.

În comit. *Solnoc-Dobăca*: pe fostul deputat liberal *Alexandru Pap* (Român.)

În comit. *Turda-Arieș*: pe judecătorul de cerc *Vasile Barbul* (Român.)

În *Clușii* și comitatul *Coșocna*: pe căpitanul de gendarmerie *Sigismund Csaky*.

În *Cinci-biserici*: pe șeful de poliție *Iuliu Saly*.

În *Tolna*: pe avocatul *Mevö*.

În *Vesprim*: pe *Francisc Daniel*.

În *Zala*: pe concipistul ministerial *Dr. Porteleky Laszlo*.

La *Chechemet*: pe căpitanul de poliție din *Budapesta* *Iuliu Kolozsvary* și

În *Neutra* pe fostul deputat liberal *George Csilag*.

— Ministrul președinte *Fejervary* a adresat un rescript reprezentanței municipale a *Budapestei*, în care se zice, că se va convoca o adunare extraordinară în care fostul căpitan de poliție *Rudnay* va ceti rescriptul regesc de numire a sa ca comisar regesc cu depline puteri. Dacă adunarea nu va voi să ia spre scire numirea, reprezentanța va fi dizolvată și nu se vor mai pute ține adunări.

Manifestul coaliției. Membrii comitetului diriguitor al coaliției au decis în ședința ținută ieri, să dea un manifest către națiune. Manifestul se va publica Vineri sau Sâmbătă.

Revoluțiunea pe hârtie.

Așa a numit cineva țărăboiul coaliționist de Luni. Dieta s'a dizolvat, ce e drept, însă coalițiunea a așșat a două și la colțurile străđilor convocarea dietei pentru ziua de Miercuri. Va să zică coaliția nu recunoșce dreptul regelui de a dizolva dieta și vre să se jöce de-a conventul. »Vre să se jöce«, zice o föie din *Viena*, căci epigonii aceștia nu sunt în stare să facă vr'un lucru serios. S'a văđut acesta și în ziua dizolvării, când în loc să ia lupta cu vizorul deschis, s'au încercat în mărăcinișul unor frase advocătesci. Purlarea de Luni a coaliționiștilor, n'a fost tocmai y-tejescă. În fața baionetelor au cređut de cuviință a retrai... Ceta coaliționiștilor a trebuit erî să se convingă cu durere, că poporul nu ține cu ei. Orașul a rămas forțe liniștit totă ziua. Strada, care mai înainte era domeniul koșuțiștilor, nu s'a pus în mișcare.

Ziua de Luni a mai adus lumii în-vățătura, că starea actuală constituțională nu se mai pöte menține. Dreptul public ungar este așa de nebulos, încât fie-care îl pöte tălmăci cum vre. Adecă cum? Într'o țără, care se laudă cu constituțiunea milenară, se pöte ca cele 12 camere ale legislativei, camera magnaților și cea a deputaților, fie-care să aibă altă părere asupra chipului, cum se pöte să se dizolve parlamentul? Camera deputaților a fost de părere, că dizolvarea este contra constituției, er camera magnaților a primit-o ca bună și în-

temeiată în constituțiune. Apoi politicianii, cari sunt de părere, că numirea comisarului regesc este contrară constituțiunei, se refer la legile din 1848 și chiar și la cele din 1867, spunând, că în aceste legi nu se pomenesce nimic de numirea comisarului. Aceștia sunt domni, cari de altmintrea la ori-ce privilegiu citéză legile din veacul 13, 14, și 15, firesce decă acele legi le mână apa pe möră. Va trebui decî să se revizuiască dreptul public ungar și să se stîr-pescă multe din mărăcinișul ce încercă vederile, pentru-ca să se pötă crea o Ungarie modernă.

Nici odată, zice același điar vienez, Ungurii n'au avut politicianii mai nedibaci ca de astă dată. Ei s'au pus pe terenul: »Care e mai tare?«... *Coróna*, ori noi? Și când au văđut, că *Coróna* nu s'a speriat de întrebarea acesta și a dovedit, că ea este în adevăr mai tare, — coaliția răspunde cu »revoluția pe hârtie«, adecă cu așșarea convocării la colțurile stradelor. Noroc, că în ultimul moment s'au resgândit, și au hotărît să nu mai încerce a-și ține »conventul«, pe care l'au convocat.

Din actele dizolvării dietei.

Dăm aici două din actele dizolvării dietei, întâmplată Luni la 19 Februarie.

Comisarul regesc *Ales. Nyiri*, a trimis președintelui dietei următoarea scrisöre:

Ilustre D-le President! Majestatea Sa cesaro și apost. regescă hotărînd dizolvarea dietei ungare, pentru executarea acesteia a binevoit a mă numi și investi pe mine de comisar regesc cu deplină putere. În urmarea acesteia trimit ilustrației vöstre rescriptele reg. sub numerele presidiului ministerial nr. 827 și 828 1/ și 2/ despre investiția și misiunea mea, cu avizul, că în ședința dietei convocată pe 19 Februarie, imediat după cetirea prea înaltului autograf de convocare a dietei pe 19 Februarie, trimis ilustrației vöstre, să binevoiti a-i da cetire și îndată după acesta să binevoiti a publica rescriptul prea grațios sub numărul presidial, Nr. 828, de dizolvare. De odată anunț erî în-acel cas ne-așteptat, când acest ordin al meu nu s'ar executat în întreg cuprinsul său și dieta după cetirea rescriptului prea înalt nu s'ar dizolva, voiți fi silit a usa de imputernicirea ce o am în virtutea prea grațiosului rescript privitor la numirea și investiția mea.

În fine notific, că susamintitele prea grațioase autografe regesci vor apare în ediția extraordinară a föiei oficiale »*Budapesti Közlöny*« dela 19 Februarie 1906.

Nyiri Sándor, colonel de stat-major, comisar regesc.

Etă acum textul procesului verbal luat despre cele ce s'au petrecut după cetirea rescriptului regesc de dizolvare:

Sub decursul cetirii, deputații rămași în dietă de pe galeria điarșiștilor au conturbat cetirea cu înteruperi. După ce colonelul *Victor Fabritius* a cetit rescriptul re-

— Vai de mine, moș-Alisandre, aces-tea-s cărți iritice!..

Bêtrânul rămase cu ochii mari de mirare așșintii asupra preotului.

„Cum iritice, părinte?... În ele nu se vorbesce de *Dumneđu* și de maica-Domnului?... Eu când am vre-o durere, deschid și cetesc și parcă-mi ia cu mâna, par'că mi-se luminează mintea... zêu par'că mi-se luminează! Eu în fie-care nöpte mă scol și cetesc rugăciuni și cetesc mai ales visul...“

— Nu, moș-Alisandre, acelea's cărți iritice... Ce-ți folosesc? Ca și icönele cele rusesci și unguresci!..

Atuncea s'a mânia tare moș-Alisandru Ciobanu. I-s'au aprins ochii ca doi cărbuni, a început a mormăi, se uită la armata de sfinți de pe păreți și era söl ia în unghii pe părintele *Irimie*.

Er preotul a plecat destul de mânia și el: „Cu toți sfinții, cu toate icönele cumpărate de prin iarmaröce, ai să te duci în focul nestins, moșnege... De pomană zu dai, un suflet de creștin nu-l alini c'o

facere de bine... Paraua o legi cu de-ce noduri și o păzesci cu câinii și cu parul... Ce-a đis Domnul? Nu vă adunați vouă comori pe pământ, unde molii și rugina le strică și unde furii le sapă și le fură, ci vă adunați comori în cer...“

— „Ce comori în cer? ce comori în cer?“ mormăi moșnegul cu mânie. Și a rămas mormăind cu sprâncenile încrun-tate, ridicând pumnul și scuturându-l spre popă, care eșia repede, cu tot pântecelerotund, pe pörta grea, ferecată, ca de cetate.

Și chiar așa era, cum spusese părintele *Irimia*. Odată nu dăduse de pomană moș-Alisandru Ciobanu și odată nu făcuse un bine unui vecin, séu unei rude.

Vine un creștin, un Român mai nevoias, cu rugămintea:

„Moș-Alisandre, am nevoie de-un țăpoi de cele lungi, pentru vërfuri, un vërfar, moș Alisandre. İi fi bun să mi-l împrumuți... O facere de bine; țil aduc numai decăt înapoi...“

Moș-Alisandru, cu degetele rășchirate, își sbârlesce mai tare barba:

„Hm! ai nevoie de-un țăpoi, așa... Ia vină 'ncöce... Pöte-ți trebuie așa ceva... Ca aista?...“

— Da, moș-Alisandre, întocmai așa... İmi trebuie numai decăt; uite pöte dă o vreme rea peste nöpte și-mi strică fënel...“

— Așa... Va să zică așa țăpoiü ău trebuie? Apoi să-ți faci, mēi băiete... Du-te și-ți fă, că eu de împrumut nu dau...“

— Moș-Alisandre, cât ai bate în palme țil aduc...“

— Nu, ăi trebuie? Să-ți faci!..“

Altă-dată un nepot de frate al lui avea o nevoie de doi galbeni, de-i țipa mäséua. Caută încolo, caută încöce, unde să găsesci doi galbini? E greu! Se duce la unchiu-séu, măcar că-l scia așa de cărpănos. Mai sci? Pöte i-s'a muia inima măcar de data asta.

Se duce omul, întră cu șfălă între păreți căptușiți cu sfinți și începe a-și spune päsul: éca așa, écă așa! și moșnegul l-a ascultat cu luare aminte, cu ochii rotunđi așșintii, de la început până la sfirșit.

După ce contenesce omul, el se scarpină în barbă, se gândesce, apoi duce mâna la chimir?

„Doi galbeni?“

— Doi galbeni! zice repede omul, și inima-i svănesce de bucurie.

— Așa? Uite doi galbeni, zice bêtrânul, scoțînd cu drépta din chimir și punînd în palma stângă aurul. — Așa!

— Și-i strecură de unde-i scosese. — Bine stau acolo, mēi nepote! Ascultă-mă pe mine, să-ți dau un sfat părintesc: să nu împrumuți nici-odată parale!..“

Ș'a plecat amărit creștinul, m'ai otrăvit la suflet de cum venise.

Așa a trăit, singuratic ca un cuc, între bunurile lui adunate cu greu. Măncăte miri ce și mai nimic, ca un schivnic și baba lui, biata mătușă *Maria*, așa trăia de-o viață cu omul acesta, care n'avea o privire blajină pentru nimeni. În fie-care nöpte, după a doua cântare a cöcöșilor, o scula regulat: „*Marie, Marie, scölă că cetesc Visul Maicei-Domnului!*...“ Și bêtrâna se ridică în capul öselor, gemând

gesc și cei prezenți esitau să se îndepărteze, a țis în ton înalt următoarele: Din încredințarea comisariului regesc, în numele Majestății Sale a regelui rog pe onorabili domni, să părăsescă imediat dieta (Nici unul n'a vrut să se îndepărteze, ci vociferau mai departe) »Vă rog a doua oră... (după pauză) »Vă rog a treia oră... Și după ce nici la a treia somație n'a plecat nici unul, întorcându-se spre căpitanul districtual de poliție Tóth Lajos, colonelul Fabritius a țis următoarele: Rog să evacuați întreaga dietă! Pe toți să-i scoteți afară! Tóte localitățile trebuiesc evacuate, pentru că voiți închide dieta. La acesta soldații i-au scos pe toți cei prezenți afară, au golit sala dietei, au închis porțile și au luat în apărarea lor întregul edificiu și numai custodii, funcționarii, cei ce locuiesc în edificiu și personalul au fost lăsați. După cetire s'a autenticat.

Császik Pál m. p. stenograf of. con-
ceptist polițial. Dr. V. Oskár m. p. steno-
graf. of. Tóth Lajos m. p. căpitan distric-
tual. Palágyi Kálmán m. p. Beniczky Pál
m. p. Schmidt Ede m. p. Gersila Lajos
m. p. ofițeri de poliție. Victor Fabritius
m. p. colonel.

Hotărîrea de Lună a dietei.

Dăm în următoarele hotărîrea de protestare a camerei deputaților față cu rescriptul de numire a generalului Nyiri de comisar regesc și față cu rescriptul de dizolvare a dietei. Hotărîrea a fost prezentată și motivată de vice-președ. dietei Rakowsky, care a condus o parte a ședinței de Lună. Țta conținutul ei:

În introducerea se țice, că după legea III de la 1848 domnitorul își exercită puterea sa executivă prin ministerul responsabil. Ori-ce ordinațiune, poruncă sau hotărîre numai atunci are valoare, decă este subscrisă de primul ministru resident în Budapesta. Ori-ce manifestare a dreptului suveran s'a adus până acum la cunoștința dietei pe baza unui raport al ministrului președinte.

Acum însă s'a făcut abatere de la acesta prin ruperea pe față și intenționat a vechiului obicei, căci în numele comisariului regesc investit cu depline puteri Al. Nyiri, doi ofițeri superiori au înmănat președintelui camerei Justh două scrisori pecetluite, în care de-o parte Nyiri este numit comisar regesc cu depline puteri, de altă parte se cuprinde în ele rescriptul referitor la dizolvarea dietei.

Fără de a se periclita în mod serios garanțiile cardinale ale constituției, este cu neputință a se primi, în lipsa răspunderii ministrului președinte, ori-ce comunicare și a se pune spre dezbateră pentru a fi luată la cunoștință. O astfel de procedură ușor ar putea duce la violarea necruțătoare a persoanei inviolabile a Majestății Sale.

Presidențial camerei se poate angaja se prezente și publice numai un astfel de rescript regesc prea înalt, care și în privința formei anunțării lui oferă dinainte garanții, că nu va fi amenințată nici persoana sancro-sanctă și inviolabilă a Majestății Sale, nici sfințenia constituției.

Constituția noastră nu recunoscă instituția comisariului regesc cu depline puteri, ca factor de drept public. Deplina putere este indicul puterii autocratice es-

clusă de constituția noastră. Principiul fundamental al constituționalismului este, că nici un organism, seu factor nu dispune de putere arbitrară și constituția limităză chiar și puterea regelui.

D-l Ales. Nyiri, ca general de brigadă în activitate, și delegații săi Iuliu Januschek și Barta L., ofițeri de stat major, nu pe baza responsabilității ministeriale, ci ca subordonați ai disciplinei militare proced în executarea poruncii ce li-s'a dat. Ei nu pot fi trași la răspundere nici măcar de judecătoria ordinară.

Nu este permis a-se tolera crearea unei astfel de antecedente istorice, prin care dieta ar garanta influența asupra exercitării drepturilor suverane, contrară legilor noastre, acelor factori, cari stau în afară de sfera responsabilității ministeriale. Spre a preveni acesta, rog camera să mă autorizeze, ca nedesfăcute să retrimis plicurile ce mi-s'au înmănat și să le pun la dispoziția amintitorilor doi ofițeri.

În fine președintele protestă și în contra conținutului scrisorii lui Nyiri, în care vră se dispună cu amenințări asupra conducerii ședinței și a ordinii dezbaterii. Acastă fățișă atacare a sferei de drept a camerei, o respinge președintele și roță camera să-i dea aprobarea pentru acest protest și respingere.

Ultimii Mohicani.

„Tribuna“ din Arad arată cum foile ungueresci scriu despre „împrăștierea dietei“. Cităză ce țice „Budapesti Hirlap“ și „Az Ujság“, că au venit honveții cu baioneta pe pușcă năvălind în sala ședinței etc. La aceste observă „Tribuna“:

»Când colo era colonelul Fabriczius și patru caporalii de honveți. Au fost destul aceștia și poliția, pentru-ca vitejii Kossuthiști să grăbescă spre casă. Până în capăt au stat numai doi: Kusu Șirianu și Nemes Zsiga.

Apoi se mai țică cineva, că activitatea nu e de folos!

Puțin s'a auțit și s'a știut în anul, cât a durat dieta dizolvată, de isprăvile deputaților activiști români.

Spune tot foia din Arad, că înainte de „împrăștierea dietei“, deputații amintiți ar fi scris pe o hârtie, ce se spună și ei din parte-le.

Ei bine! Ei au rămas cu „hârtia gata“ în buzunar, ăr țera și lumea n'a auțit glasul lor nici de astădată. La întrebarea președintelui Rakovszky, că cine mai vră să vorbescă la propunerea lui, n'a răspuns nimeni dintre Maghiari și au tăcut și naționaliștii activiști, cu tóte că nimeni nu i-ar fi putut împedeca să cêră cuvânt. Și ăr „Tribuna“ ne spune, că atunci când deputații din coaliție s'au ridicat să voteze pentru propunerea lui Rakovszky, numai deputații din clubul naționalist au rămas tăcuți și ședând pe bănci.

Afirmarea acesta se lovesce în capete cu afirmarea contelui Tisza,

că și el dimpreună cu vre-o câți-va prieteni ai lui nu s'a sculat, ci a rămas ședând.

După tóte acestea cine nu va recunoscă isbânda cea mare ce au reperțat-o, și așa tăcând și făcând pe mărturiile la actul cel mare, deputații activiști prin aceea, că unuia din ei i-a fost dat să fie între ultimii doi Mohicani, cari au întors cheia porții dietei, fără de voie răposate și înmormântate cu asistența honveților.

Acum, după-ce au încetat de a mai fi deputați și de a-se purta cu grija asupra intențiunilor partidelor maghiare, că ce vor face, vor protesta și cum vor protesta, activiștii noștri se vor pute reculege și își vor pute da sêmă despre rolul lor amărit ce l'au jucat în dietă, fiind-că în loc să postulăte și dorințele naționale și cum să le facă destul, ei au purtat grija lui Kossuth, Banffy, Apponyi, Tisza și acum în urmă și a lui Fabriczius și a honveților și polițistilor, ce l'au încunjurat.

Declarațiunile ministrului președinte austriac.

În ședința de Marți a »Reichsrath«-ului austriac, ministrul președinte Gautsch a făcut nisce declarațiuni, cari nu vor lipsi a produce o adencă impresie. La ordinea zilei era cestiunea unguerescă. Partidele germane adresaseră ministrului președinte o interpelație, la care acesta a răspuns încă Vinerea trecută. Parlamentul austriac a hotărît a deschide discuția asupra răspunsului și Gautsch a luat cuvântul în ședința de Marți, spre a răspunde la diferite atacuri. Ministrul președinte era autorizat de împăratul să facă cunoscut programul coronei. Și acest program este așa, că tóte poporele Austriei pot să fie mulțumite. Cu o claritate și precisiune, care nu se poate restălmăci, ministrul președinte a dat esprime un-mătoarelor două puncte cardinale din programul Coronei în cestiunea unguerescă, întru cât ea vine în atingere cu Austria:

- 1) Legislativa austriacă își va menține influența legală în afacerile comune.
- 2) Șeful suprem al armatei este hotărît a nu introduce nici o schimbare în drepturile sale esclusive, ce le are asupra armatei, și acesta cu deosebire în ce privește limba de comandă și de serviciu.

Acestea sunt vorbe scurte și lămurite, pe cari tótă lumea trebuie să le pricepă, dincoace și dincolo de Laita. Nimic, absolut nimic nu se va schimba în cele ce sunt astăzi în armata comună. Un răspuns mai potrivit nici că se putea da la stortările coalițiunei.

Declarația unui șef de partid german din Moravia.

Un distins șef de partid german din Moravia, vorbind despre cele întemplate în Budapesta, a țis cătră un redactor de la »N. Fr. Pr.« din Viena:

Părerea mea este, că țiuă de 19 Februarie a fost o și nenorocșă pentru coaliție: Întăi s'a vęđut, că conducătorii coaliției au rămas hăbăuciți în momentul, când de la vorbe ar fi trebuit să trecă la fapte. Al doilea s'a vęđut, că poporul a părăsit coaliția tocmai când acesta ar fi avut mai mare lipsă de sprijinul lui. Cine ar fi cređut, că politicienii conducători ai coaliției într'un moment istoric, cum a fost cel de Lună, nu vor sci să răspundă de cât cu vorbe încurcate și espliațiuni juristice! Și cine ar fi cređut, că temperamentul impulsiv și iritabil al poporului maghiar să rămână în clipa decisivă cu desăvęșire indiferent!

SCIRILE ȚILEI.

— 9 Februarie v.

Demonstrațiuni și pãrueli. Studenții universitari din Budapesta voiau să męrgă erī la mormântul lui Lud. Kossuth, poliția însă li-a ținut calea. Un polițist a imblăit rēu pe studentul Zaimus, care purta un steag, și i-a luat stęgul. Într'aceea un alt tiner l'a isbit pe polițist atât de puternic c'un băț în cap, încât scăfăria polițistului se crepă. Vęđend polițistii, că nu pot birui cu studenții universitari, Joi din ei au tras săbiile și au început să imblătescă pe »nobili« demonstrați. Mulți din aceștia fură răniți. După acesta studenții s'au dus la cimiterul Kerepes la mormântul lui Kossuth. Aici li așteptau un pluton de polițist. Studenții au pus o cunună pe mormântul lui Kossuth, s'au ținut și discursuri, după cari ingenuchiând au cântat himnus-ul maghiar. Apoi s'au depãrtat care încãtrău.

— Și la Clușiu a fost erī (Joi) o demonstrație aranjată de tinerimea universitară maghiară. Nu s'a întâmplat însă nimic deosebit. Studenții au avut o consfătuire cu rectorul universității, la care au participat și câți-va profesori. Profesorul Apathy li-a ținut un discurs țicend, că i-se stringe gâtlegiul de supãre și mähnire (pentru cele întemplate Lună la Budapesta) încât abia pôte vorbi. E însă mai bine să nu vorbescă, căci i-s'ar face proces de lesa majestate pentru ceea-ce ar țice, citând legi sancționate cu jurământ regesc. Nu pôte spune decī mai mult, decăt să-i urmeze esemplul: »Duceți-vę și învęțați și eu voiți merge să învęț. S'a primit apoi o moțiune în care dau expresie scandalisării lor față cu »vioiarea constituției.« A mai vorbit un profesor și s'au împrăsciat în liniște.

Curia renunscă dizolvarea dietei. Curia din Budapesta a desbătut erī mandatul fostului deputat de Török-Szt-Miklos, Somogyi Aladár. I-a respins petițiunea făcută în contra ei pe motiv, că parlamentul a fost dizolvat prin actul publicat în foia oficială și tóte mandatele de deputați s'au invalidat.

cu încheieturile pline de durere și moșnegul, ca un strigoiu, fără lumină, cu cărțulia în mână, cu ochii sticliți spre sfinți, spunea pe de rost, mormăind repede, fără înțeles, rugăciunea lungă. Pe la jumătatea întorcea capul:

— Marie! ascultă tu, Marie?

— „Ascult, ascult!“ îngâna baba tresărind.

Așa de o vieță asculta ea în fie-care noapte Visul Maicei-Domnului, la început în anii mai tineri, cu amărăciune multă și cu ghionțuri, acuma supusă, obicinuită și cu acesta, ca cu alte multe. — Nu putea ea un ban să dea popii pentru o rugăciune de sufletul morților, nu putea o para să dea pentru sfințele masle, pentru alinarea unui biet suflet bolnav, nimic; sëracă și uscată umbra cu tulpanul peste gură în gospodăria ei. Nu putea mânca un dram mai mult din mâncarea sëracă, din fasolele drămăluite, din mămăliga măsurată cu degetul. Cât despre carne nici odată; nu-și mai aducea aminte de gustul ei. Par'că-par'că mâncase acasă, la părinți,

în tinerețe, dăr de-atunci mult era. Ar fi putut să imbuce și ea ceva mai dulce la un vecin, la un praznic, dăr unde o lăsa bătrânul să pășescă afară din ogradă? Acolo trebuia să stea să păzescă casa, să pășescă ograda și livada cu fructele nemărate, acasă, cu sfinții noduroși cu ochii albi. Numai el, bătrânul, umbra încolo și încóce, cu căciula jerpelită peste pletele sbărlite, cu frânghia de papură peste surmanul rupt, numai el se putea înfrupta, înfulicând ca un păgân, mâncând cât șepte, din praznicul vre-unui biet om, care trecuse dincolo, în lumea cea fără de rēutăți.

Noi stam cu casa chiar alături de moș-Alisandru Ciobanu. De când mă ridicasem și înțelesesem și eu ceva în lumea asta, așa îl apucasem, hapsân și cu rēutate pentru toți. Pentru noi, copii, era ca o spărietóre: „Ia! te-aude Alisandru Ciobanu! — Te dau lui Alisandru Ciobanu și te șmotresce el! Ce-ar fi fost decă ne-ar fi dat pe mâna lui? Nici-odată n'am știut, dăr numai la numele lui ne intra gróza în óse.

Când m'am maisăltat, de mă puteam ridica pe strășina gardului, spre livada bătrânului, ca să cerc a trage spre mine o crângă de măr, cu două, trei róde rumene, începui a înțelega mai adencă suferința bieteii mătușe Maria.

O auđiam adese-ori vorbind cu mama privind cu blândete, cu ochii știși, printr'o spãrtură a gardului. Fusese frumoșă odată mătușă Maria! spunea bătrânica noastră, mai ales, că odată ș'odată a fost mândrețea satului. Șacuma mai avea doi ochi mari, negri, plini de o lumină bună; dăr din cealaltă frumusețe nimie nu mai rămăsese. Pêrul încăruntșe și se imputășe, trupul arăta prin hainele sêrace de stambă colțurile óselor, mergea puțin aplecată; și gema și plângea de multe ori cătră maică-mea pentru pustiul și singurătatea în care trăia: „Ca într'un mormânt stau, nu ca într'o casă omenescă!“

Dela o vreme începui a gogi. Ba o durea o mână, ba un picior, ba o durea capul, până ce într'o bună ți căđu la pat și nu se mai putu scula.

Noptea, bătrânul, ca tot-déuna, se trezia și se îndrepta spre icóne, cu cărțulia lui în mână:

„Marie, Marie, scólă că citesc Visul Maicei-Domnului...“

Dăr baba Maria gema încet:

„Vai, moșnege, o vieță am ascultat, în tóte nopțile și degéba: écă, acu zac ca un căne!“

— „Apoi asta țic: ascultă, că pentru sănătatea ta citesc...“

Èr bătrâna, amărită, nu mai răspundea; își trãgea în tăcere țóla peste cap; pe când murmurul bătrânului pornea surd și trupu-i înalt și osos se deslușea ca o umbră de spaimă în dreptul ferestrei.

Și în singurătatea suferințelor ei pôte se gândia biata mătușă Marie, că zadarnic a zidit-o Dumnezeu, decă de dragoste n'a avut parte; că zadarnic a mai trăit în mijlocul unui sat, decă stat ca într'o pustie. Ce-i folosea primăvara, vara, tómnă, frumusețea liveții? Avea o livadă întinsă, aprópe de-o falce, cu tóte bunătățile, — și nu-i folosea nimic. În livadă acolo, cânta

Un Român întemeietorul primului seminar în Ungaria. Seminarul central din Budapesta și-a serbat la 18 Februarie aniversarea de o sută de ani a reînființării sale. Se știe că în acest seminar se cresc și 15 teologi români, cari odinioară se creșeau în seminarul Sfintei Barbara din Viena, astăzi desființat. Fundațiile din Viena, au fost transferate la 1873 în Budapesta, căci matadorii politicii soviniște erau de părere, că în Viena tinerii români nu vor fi crescuți în spirit destul de „patriotic”. Nu despre acesta voim a vorbi însă acum, ci despre faptul, că la serbarea ce s'a ținut la seminar cu acest prilegiu, un teolog a făcut istoricul seminarelor în Ungaria. Vechimea acestor institute nu e tocmai așa mare, căci înființarea seminarelor s'a hotărât d'abia în conciliul tridentin la 1563. Peste 4 ani, adică la 1567 — spune teologul din Pesta — s'a înființat cel dintâi seminar în Ungaria și înființatorul a fost Nicolae Românul, arhiepiscopul din Strigon. Acel arhiepiscop a fost om învățat și cu mare nume în istoria Ungariei și fiind de neam românesc, cum pe vremea aceea omenii nu prea purtau nume familiar, a fost numit cu numele lui de botez Nicolaus, la care s'a adăugat calificativul în limba latină: Olahus, adică Nicolae Românul. Istoricul Forgach de pe vremurile acelea scrie, că Nicolae a fost de „neam obscur” (de jos) și că fiind Român, li-a fost foarte urit celorlalți concurenți, când l'au vădut ajuns la o treptă așa înaltă.

Noi taxe vamale. Noul tarif vamal autonom austro-ungar, mai departe noul tratat comercial al monarhiei austro-ungare cu Germania și taxele vamale reciproce, cari privesc acest tratat, precum și noua convențiune veterinară cu Germania, cari toate intră în vigoare pe calea ordonanțelor cu 1 Martie n. a. c., se află în biroul camerei comerciale și industriale în Brașov și stau la dispoziția celor interesați.

Un meeting antiromânesc în Atena. Din Atena se anunță, că luni mai multe mii de cetățeni au luat parte la un meeting de protestare contra măsurilor luace de guvernul român împotriva Grecilor. Meetingul a votat o adresă, care a fost trimisă reprezentanților marilor puteri cu rugămintea de a interveni spre a face să înceteze această stare de lucruri, care desonorizează omenirea și civilizațiunea. (?) Meetingul a fost organizat de societatea „Hellenismos”. (1) Guvernul grecesc, nevroind să învenineze chestiunea și să provoace o mai mare agitare a spiritelor, a refuzat totdeauna să intervină și să încurajeze asemenea manifestațiunii, declarând că face toate eforturile spre a obține o înțelegere direct cu România.

Relativ la această depeșă guvernul român publică următoarea notă: „Cu prilejul meetingului ținut la Atena de către societatea „Hellenismos” al cărei cuvânt de ordine a fost „Ura contra Bulgarilor, contra sârbilor și contra Românilor”, manifestații greci au calificat de ilegal un act de expulzare, care aparține suveranității Statului român și îndrăznesc să spună, că expulsările desonorizează omenirea civilizată, pe când asasinatele și violențele lor în Macedonia o onorează. Cercurile politice din România păstrează cea mai mare liniște față de asemenea manifestațiunii grecesci.”

Cununie. În biserica sf. Nicolae din Prund s'a celebrat azi la orele 11 a. m. cununia religioasă a domnișoarei Hortensia

Sturza (Brașov) cu d-l Miron Moldoveanu, absolvent de teologie (Tohanul-nou)

O întrevvedere a regelui Carol cu Maj. Sa monarhul nostru. „Secolul” află că o întrevvedere va avea loc la Viena între MM. LL. Monarhul nostru Francisc Iosif și Regele Carol pe la finele acestei luni. Regele Carol va invita cu această ocaziune pe Arhiducele Francisc Ferdinand, moștenitorul Austro-Ungariei la serbările jubulare.

Adunarea generală a institutului de credit și economii „Victoria” din Arad se va ține în 25 Februarie n.

Vagabundii. În privința vagabondului G. Pripiciu din Codlea, care în Bia s'a prezentat sub numele de Aurel Domșa absolvent în teologie, fiul preotului din Șeica mare, ér în Tohan sub numele de Victor Domșa, părintele A. Domșa din Șeica mare ne trimite următoarea declarațiune:

„Referitor la corespondența din Rășnov publicată în „Gazeta Transilvaniei” din 17 Februarie a. c. am onorea a declara categoric, că fiul meu Victor Domșa este sublocotenent în regimentul de infanterie nr. 61, staționat în Timișoara. Prin urmare individul, care se prezintă sub numele lui ca fiul meu, este un vagabond și escroc, care se folosește de credulitatea altora. — Șeica mare 20 Februarie 1906. Cu totă stima ss.) A. Domșa paroh gr. catolic.”

După cum suntem informați, vagabondul, care a înșelat lumea prezentându-se sub nume fals, este în adevăr pușcăriaș liberat de curând din arestul din Brașov, G. Pripiciu din Codlea și după ce a fost primit și ospătat de diferiți domni români din Bia, aflăm că a fost arestat în acea comună.

Cu această ocaziune revenim și asupra celuilalt escroc. „Dr. Aurel Georgescu” care, după ce „Tribuna” din Arad i-a făcut elogii numindu-l „celebru călător” — și-a urmat drumul (fără motor) până la Brad. Aici a inspectat școlile, și după cum suntem informați, n'a rămas prea mulțumit cu starea lucrurilor din acest oraș. — Avertisăm din nou publicul, ca să se scie feri de asemenea indiviți.

Agitație în Sătmar și Maramureș. Din Sătmar i-se scrie lui „Altkotmany”, că prin comunele românești din Sătmar și Maramureș umblă agenți, cari tulbură poporul îndemnându-l a trece dela confesiunea gr. catolică la cea orientală. Agitația care probabil este îndreptată din Rusia (?) și este bine organizată, a ajuns la un așa grad, încât între populația, ce-și apără confesiunea și între cei convertiți este iminentă o ciocnire amenințătoare. Agenții se țin, că lucrează cu bani. Gen darmeria a fost înmulțită pentru a împiedica o eventuală vîrsare de sânge și s'a pornit o urmărire intensivă pentru a pune mâna pe ațișorii.

Ar fi un dezastru din cele mai mari, decă pe lângă disensiunile cari sfășie poporul român în multe părți, s'ar mai adauge și lupta confesională. Decă scirea foi maghiare e adevărată, răspunderea celor ce au provocat această mișcare este mare.

Sporirea bandelor macedonene. Un român macedodean din Bucuresci a primit o scrisore din Macedonia, localitatea Veria, prin care i-se comunică cum-că în ultimele zile au intrat în Macedonia nouă bande de antariți, care amenință cu foc și

jaf satele din jurul localității numite. În special, satele Xirolivada și Doliani sunt expuse. Unui român macedonean din Cap-suhori, i-s'a omorît 200 oi.

Protopop al tractului Agnita a fost numit de consistorul arhidieceșan, în ședința sa plenară ținută luni în Sibiu, d-l Ioachim Muntean, paroh în comuna Gurariu.

Pentru masa studenților români din Brașov au intrat dela institutul de credit și economii „Zarandana” din Boița suma de 20 cor.

Primescă maritimii donatori cele mai căldurose mulțămite. *Dirjecțiunea școlilor medii gr. or. române.*

Impedecarea căsătoriei bolnavilor. Pe biroul senatului român s'a depus zilele acestea un proiect de lege din inițiativa doctorului Tomescu și semnat de mai mulți senatori. Proiectul conține un singur articol, după care tuberculoșii, sifiliticii nevdecați, cei atinși de paralizie generală, cei atinși de vr'o bôlă de inimă, séu de vr'o altă bôlă infecțioasă, séu nu se potă căsători. — „Iarul „Secolul” vorbind despre acest proiect țiece, că teoreticesce ar fi foarte bine, când omenii bolnavi nu s'ar căsători. Dér la acest rezultat nu se potă ajunge prin lege, ci numai prin luminarea poporului asupra primejdiilor, ce-i așteptă pe copii născuți din astfel de căsătorii. Omenii, cunoscând această, sé renunțe ei de bună voie a-se căsători. A aduce însă o lege în privința această ar însemna sé se calce principiul sfânt al drepturilor omului, libertatea individuală. O asemenea lege ar înmulți concubinagele, ca sé nu mai amintim de datoria de umanitate, la care suntem obligați cătră cei-ce sufer. Secolul încheie așa: „Legiferarea acestui proiect ar însemna pur și simplu introducerea sub o altă formă a faimosei legi spartane, după care cei bolnavi séu schiloși erau uciși. Ar mai fi multe de spus asupra acestei chestiuni. Dér neseriositatea proiectului de față, menit sé aducă un réu societății și în schimb un isvor de bogăție medicilor, ne face sé ne mărginim aci, fiind siguri că nu va fi adus în discuția parlamentului român.”

Reuniunea de ajutorare a damelor române din Lugosi arangiază la 11 (24) Februarie 1906 în pavilionul otelului „Concordia” un festival. Inceputul la orele 8 1/2 séra. Venitul curat este destinat pentru scopurile Reuniunii.

Program: 1. Discurs de deschidere. 2. Gh. Vassiliu: „Dormi în pace, romanță cântată de d-l Dr. Demetriu Florescu. 3. Zd. Lubicz: „3-me Rhapsodie roumaine”. Cântată la pian de d-șora Riți Radu. 4. a) S. Gastaldon: „Musica prohibita” cântec; b) T. Brediceanu: „Spune-mi măndro adevărat”, cântec popular cântat de d-na Lucia Barbu. Acompaniamet la pian: d-na Maria V. Branisce. 5. „Un trandafir în livre”, comedie într'un act, localizată după franțuzescă de Teodor V. Stefanelli. Urméază dans.

Reuniunea sodalilor români din Sibiu. Invită la convenirea socială împreună, cu cântări, postă humoristică și joc, ce se va arangia Sâmbătă la 24 Februarie st. n. 1906 în „Unicum”. Corurile se dirigează de d-l Candid Popa învățător la școala de aplicație de pe lângă seminarul „Andreian”. Venitul curat este destinat fondului Dr. Daniil Barcianu pentru ajutorarea sodalilor lipsiți de lucru. Prețul de intrare 1 cor. de persónă.

O producțiune teatrală-declamatorică va da la 11/24 Februarie în sala hotelului comunal din Tohanul vechiu. Se va declama „Tiganul la stână” de T. Speranță și „La oglindă” de G. Coșbuc, apoi se va juca comedia lui Kotzebue „Petulantul” cu următoarele persóne: D-na R. Manoilă, E. Catona M. Mucea, d-șora Valerița Pop și d-nii B. Clococeanu, N. Crăciun, Arist. Mucea și H. Tomas. Venitul e destinat pentru scop filantropic. După teatru urméază dans.

Recolta viilor din România a fost în anul 1905 de 1,700,000 hectolitri. În comparație cu recolta celorlalte țări din peninsula Balcanică, recolta României e mult superioară în cantitate și chiar în calitate unora din ele. Recolta Turciei și Ciprului a fost de 1,300,000 hectolitri; recolta Greciei și a insulelor ei de 1,100,000 hl.; recolta Bulgariei de 1,200,000 hl., ér a Serbiei de 300,000 hl.

Serata pompierilor. Atragem atențiunea publicului asupra seratei pompierilor, care se va da Duminecă în 25 Februarie în sala cea mare a Rădutei. Programul conține eserciții de gimnastică, cuplete comice, și recitări. — În pauze va cânta musica orășenésăă completă sub conducerea personală a domnului capelmaistru Krause. Intrarea e 2 cor. Profitul net este destinat fondului de ajutorare foarte sleit al societății pompierilor. Inceputul la orele 8.

Gălindare Block românești dela firma Sococ din Bucuresci, se află de vânzare la Tipografia și Librăria A. Mureșianu cu 70 cr. plus 15 cr. porto.

La Tipografia și librăria A. Mureșianu se află 2 harte de școlă cu reducere de preț și anume:

1. Harta de părele a țării coróniei Ungariei, de Gaebler și Dr. Cherven F., ediția fiscală a lui Lampel Robert cu 5 fl.
2. Harta căilor ferate și ale navigațiunei austro-ungare și țările ocupate, de Ignat Hatsek, 1/2 metri pătrați 4 fl.

De dureri insuportabile se împărtășesce cine nu se îngrijesce de sănătatea lui, și la cas de bôlă nu caută sé afle doftoria cea mai sigură pentru vindecare. Multe scrisori de mulțumire au primit inventatorul alifiei Zoltan din partea acelor, cari folosindu-se de renumita alifie, s'au vindecat de suferințele de șoldină și reumatism. Această alifie se capetă cu 2 corónie în farmacia Zoltán, Budapest, V Szabadságtér. A aci această este important pentru fiecine, care suferă de junghiuri, șoldină.

6) **Succes vindecător durabil.** Durerile de reumatism, crucea spinărei și alte părți ale corpului se vindecă cu efect sigur folosindu-se spirital și sarea A. Moll. Prețul unei sticle 1 Cor. 90 fl. Se trimite țilnic cu rambursă postală de farmacistul și liferantul curții c. s. r. A. Moll Viena Tuchlauben 9. În farmaciile din provincia sé se cêră Spirtul A. Moll, provédut cu marca de contravențiã și subscriere.

Insemnătatea însoțirilor de credit — sistem Raiffeisen.

— Fine. —

Scopul măreț al acestei instituțiunii este „îmbunătățirea relațiunilor membrilor în privința morală și materială, a face întocmirile de lipsă

întăiu cucul, primăvara; grangurii și mierle totă vara se fugăneau prin meri și prin nucii; umbră pătată de flori de lumină, căldură potolită, cântecele vînturilor, — nimic, nimic nu fusese al ei, pentru-că nici o mulțumire nu potă intra într'un suflet pustiu. Șaouma zăcea pe oște și-și aștepta sfișăitul. Ér moș-Alisandru Ciobanu și cetea Epistolia și Visul Maicei-Domnului.

„Crede, crede în Dumneșeu, Marie... Credința ta te va mântui... Așa scrie la cartel...”

— Cred, cred... îngâna bētrâna, dér de-aci n'o sé mé mai ridic!...

Intr'un rénd o sculă cu de-asila și o tări înaintea icónelor. Apoi o privi cu ochii mari, rotunși, cu pērul sbârilit:

— Di după mine, rógă-te după mine... — Ah! mosnege! lasă-mē mortii, nu mé mai chinui, oă destul m'ai ucis și m'ai otrăvit o viață! Lasă-mē sé mor în tihnă... — Cum, te-am otrăvit o viață? Pentru c'ai trăit după cuvēntul Domnului, muere? — Da-da! pentru-că nu ești om, ești oalău! Déc'ai fi fost om, ași fi avut și eu o bucurie, măcar odată! Eu numai pe tine te-am avut. Tătuca și maica s'au dus de mult, acu's țērînă — și numai dela tine puteam avea o mângăere; dér tu ai fost om réu, nici-odată nu mi-ai dat-o!...

Moș-Alisandru își ridică ochii spre armata de sfinți de pe părete și-și făcū o cruce mare:

„Muere! în tine glăsuiesce diavolul, muere! Dómne! sfinților muceniol, n'o lasăți sé móră ca o păgână!... — Dómne! șopti sfășietor bētrâna, ou fruntea pe pământul rece. Dómne, iertă-l; Dómne, plătesce-i cum vei crede... Eu mor și-l iert!

În ziua aceea moș-Alisandru a făcut ce-a făcut și după multe ciorovăeli, a isbutit sé aducă pe părintele Irimia.

„Vrea sé móră ca o păgăuă, părinte... Țiece că eu am otrăvit-o, că eu am omorît-o... Fă o rugăciune și dumneata, părinte, scap-o dela mórte... — O sé fac, o sé fac, țiece domol preotul și potă sé scape. Dér dá-i omule

ceva sé mănânce, dá-i o lécă de zamă de găină, o lécă de carne, dá-i sé bea o călé de vin... — Obrazul lui moș-Alisandru se oțări cu ochii pierduți se întorse într'o parte bētrânul și nu răspunde nimic. Popa ér voia sé-l ia cu binișorul, sé-l facă sé înțelégă, — nu, bētrânul sta ca de piétră, amuțise cu desevēșire. — Singuratecă, cu suferința din urmă, ca și mai înainte, rémase mătușa Maria și nu mai aștepta, decât alinarea mortii.

(Va urma).

Sirolin
delaturéza: tusa, flegma asudórea de noapte.

Cei mai numeroși profesori și medicii îl prescriuțiinic
contra morburilor de plumăni, catar, tuse măgărăscă, scrofule și influență.

Se vē feriți de imitație, de aceea sé se cêră: *Pachetarea originală „Roche.”*

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel Helveția (Schweitz).

„Roche”
Se capetă cu prescriere medicală în farmaci, Sticla 4 cor.

spre acest scop și mai cu seamă a procura banii trebuincioși pentru înprumuturile la membrii sub garanță comună, precum și a da ocaziune a depune bani, cari stau neîntrebuințați, cu dobândă. Frumósă devisa și cu mult mai frumósă este împlinirea lucrurilor înșirate. Prin ajungerea la un capital mai mare luat pe garanța membrilor, singuraticii membri își pot cumpăra toate cele de lipsă, pentru a-și putea lucra cu atât mai bine pământul... și prin învțăturile câștigate din convenirile la ședințele generale încep a cultiva locurile mai înainte nefolosite, încep a se folosi de timpul petrecut mai înainte în vorbe goale, pentru lucruri de mână, care 's atâtea isvóre de venit... și crește suma... și a scăpat de viclesugul crășmariului bietul popor.

Lucrul principal e însă, scăparea poporului din mâinile cămătarilor nemiloși. Primul pas spre această răscumpărare a datoriei lui (și aci am putea aduce multe alte casuri: cum scăparea avutului la licitație prin diferite forme șcl.) în care procedură încă sunt de observat multe împrejurări și trebuie să fim foarte precauți. Prin asta însă vom ajunge mari succese, căci deoparte despletându-se bietul datorăș din mreja cămătarului și punându-se pe picior liber, va începe a se trezi la lume și îmbărbătat din partea celorlalți membri, va începe de nou munca întreruptă și dându-i-se ajutor se va ridica cu încetul și va munci tot cu mai mare succes.

Cu cât se estinde activitatea înșoțirilor de credit la mai multe ramuri ale vieții poporului și cu cât se nisuesce a-l mântui și ridica mai tare pe bietul țeran, cu atât i-se pun mai multe piedeci în cale și cu atât trebuie să fie conducătorii mai precauți, căci la din contră scopul nu va fi ajuns și ruina va urma mai grabnic. Modul însă de a conduce aceste înșoțiri tot-deuna variază după trebuințele locale, dér în tot locul punctualitatea și interesarea membrilor ajutoră mult direcțiunea în dobândirea unui cât se poate mai îmbucurător succes pe calea înaintării poporului în privința materială.

În acestea încă nu-i eshauriată pe deplin ținta înșoțirilor. Scim toți, că la aceea, ca să putem munci, ne trebuie de-oparte putere fizică, de altă parte, ori o dispoziție, o înclinare sufletescă, o inimă nobilă, creștinesce cugetătoare, care în muncă nu vede numai și numai un jug ce trebuie purtat, ci vede o plăcută datorință, o plăcută ocupație, vede în muncă o viață prin care mai mult ne apropiem de învțătorul dumnezeesc, Isus Răscumpărătorul, care încă a muncit mult...

Ca această muncă și spirit să se desvólte în popor, e o mare datorință a înșoțirilor, cari prin organismul lor așa frumos, pot corăspunde și acestei chemări.

Inșoțirile de credit după sistemele Raiffeisen numără între membrii săi: bogați, săraci, inteligenți, neintelenți. La ședințele lor pot și trebuie să participe toți membrii. Săracul, care până acum fiind despărțit de clasa cealaltă, având așa puțin contact cu ea, și care a vădut în această clasă pe despoziătorul său, pe nimicitorul bunurilor sale, n'a avut încredere în bogați, ba i-a urit și așa s'a ridicat un părete uriaș între el și bogat. Inșoțirile de credit în ședințele lor generale adună la un loc pe inchipuiții inimi, pune la o masă pe sărac cu bogatul, pe țeran cu domnul, și vedând săracul interesul ce-l manifestă închipuitul său inimic față de îmbunătățirea sorții lui, vedând inima lui iubitoare în

tractarea despre cauzele lui și palma sgărcită altădată, deschidându-se și punând basă capitalului permanent și cunoscând, că acei domni, la cari nu le plăcea lucrul, afacerile înșoțirii de credit le conduc gratuit, numai din iubire față de el și de înaintarea lui, începe a privi lung-lung înainte și a se gândi în sine și simțesce ceva căldură în pieptul său, ér ghiata, ce mai înainte era așa de grósă pe inima lui, începe a se supția tot mai tare, tot mai tare, până când odată trece, și un simțământ fericitor îl cuprinde și ochii până aci schinteietori la vederea bogatului, acum privesc blând și pumnii de multe-ori înleștați, de sine se desfac și string cu bucurie mâna întinsă a domnului, a bogatului, ca pe a unui frate și binefăcător.

Aci zace marea însemnătate a acestor instituțiilor și această calitate a lor le face atât de indispensabile în zilele noastre, în care aerul e plin de miasmele ideilor ațitătoare. Numai prin aceste instituții vom putea opri mersul grabnic al social-democrației, care prin sirmele ei pline de focul ațitător al patimilor, al urei, începe a cuprinde o tot mai mare masă a popórelor și durere și a poporului — altcum blând și pacinic-romănesc. Aceste sirme vor nimici viața din popóre și va fi ruină în cercul lor și asupra ruinelor acestora, în care vor zăcea ósele și rămășițele popórelor, vor dăntui ridând nemiloși cosmopoliti fără patrie și lege.

Inșoțirile aceste de credit, nu lucră prin frase. Ideile: frățietate, egalitate și libertate le înlocuesc prin munca seriosă, prin împărtășirea egală în bunuri a membrilor, în ajutorare reciprocă și prin aceea, că ofer mod de scăpare celui cădut. Cine cunosce organizarea acestor înșoțiri, va vedé îndată, că mai corăspundător mediu de a lucra socialmente nu se poate aștepta. Cine va considera diferitele ramuri ale activității lor, va vedé, că chestia săracimeii în mai bună mână nu se poate depune. Cine va privi trecutul lor, mai ales în patria în care au vădut lumina, și cine va cumpăni greutățile, cu cari au trebuit să se lupte și va observa efectele lor, cărora se poate atribui formarea unui puternic imperiu, care ađi dictéză în multe cestiuni ale omeniei, va înțelege, că isvorul lor e un isvor curat, limpede din marea strălucitoare de raze a nepătatului și pururea strălucitorului sóre: adevérul. Ele sunt ca o mamă bună, iubitoare, care are grije de fiii săi, îi apără, îi învță spre bine, le conduce pașii, și decă cad îi ridică, îi opresce dela rele, dela patimi și așa scutindu-i, le îndreptă ochii la muncă. Din copii așa bine crescuți, vor fi tot atâți bărbați și fundatori, de familie, care e basa statului, a societății și fericită va fi o așa societate!

Voi, cărturarii unui popor demn de înaintare, demn de scăpare, priviți în juru-vé și observați odată pasul cel mare ce-l fac popórele civilizate în interesul binelui comun; nu vé uitați cu atâta neîncredere la reforma această. Nu treceți cu zîmbet pe lângă ideea această, care la noi așa cu greu se face trup, înțelegeți odată lipsa mare de instituțiile Raiffeisen. Decă măcar atâta ați făcut, puteți fi siguri, că ați făcut mult, căci ați apucat în moment norocos scândura, prin care veți pute scóte neamul

din marea săraciei. Nu vorbe, fraze goale, ne trebuie, ci fapte, isvor de traiu și de ajutorare.

Moisa Săncrăianul.

Portul țerănesc

din comuna Fofoldea.

Portul bărbătesc.

Cămeșile bărbăților sunt țesute din cânepă, mai rar din giolgiu.

Ele se compun din stanul dinainte și stanul dinapoi.

Subsuori sunt câte trei *clini*, (unul la mijloc, mai mic, numit *paraclin*.)

Din jos este tivită cu alb, două rânduri. La feciori se țese lângă tivitură înfrumșetări cu alb: zăluța, bătuta ș. a.

Mănecele, peste umér au *prinsătură*, care ajunge până la șerpar. Pe măneacă și fundóie, până jos, este prinsătură cu flori.

Măneca de regulă este largă, dér se adună și cu bind, pe care se cósé puii. În cazul acesta marginea din jos a mănecei, nu are pui.

Partea de-asupra a cămeșii, pe dinlăuntru până la brău, are o întăritură de pânză numită *cupțuv*.

Gulerul este cusut cu 3 crețe mici deasupra umérului, de améndoué părțile.

Gura cămeșii se prinde cu *copșă* ori *băieri*. Lângă copșe și deoparte și de alta sunt cusuți câte trei pușori, numiți *bănuți*. La mijlocul gurii ér trei pușori. La spate, la mijlocul stanului, ér trei pușori.

Gulerul este cusut cu mătase, deschis cu roșu, carmagiu. La feciori în toate colorile: galbin, verde, năbrastu (albastru închis).

După ce se prinde gulerul, între stan și cupțuve de deșubt de guler, se cósă încă odată așa numitul *incălecățel*.

La mănece, din jos se țivesce, apoi se cósé *cheița*, cu *colțșori micuți*, la feciori în deosebite colorii. De-asupra tiviturii se cósé și *bățul*, de-asupra acestuia *puii*, (toți în rotă, adecă jur-împrejur.)

La feciori, puii sunt mai mari.

Bărbații pórta pălărie cu păreți înguști, iérna și căciuli, șerpare, cióreci albi largi, în picioare opiné și cisme. Mai pórta cilityini sure de lână și bobouri, țesute acasă, pieptărele și cojóce (acestea mai rar).

Portul femeesc.

Fetele, de copile mici, până la vîrstă de 15 ani, pórta dinainte șurtă, dindérupt pólele simple, ér pe cap năframă de pér, cumpărate. Cu capul gol nu umblă nici una. Fetele mai au, ca învelitori, *rariști* și *coluri*. Dela aceste din urmă, un capét este adunat cochet pe creștet, al doilea este lăsat pe spate.

Femeile pórta pe cap o *vecă* (făcută dintr'un fuior învélit într'o hârtie țepănă) învélită într'un *chindeu* (de giolgiu) cu *cípce* la améndoué capetele, cât vine în fața obrazului.

Lângă *tivitura* chindeului, de la capetele lui, vin *înghilțături* (flori) pe tivitura, *înghilțatul* printre *înghilțat* împodobitură cúsute: *rolíțe*, *ciucuri de mătase*, *penițe*, *pui* (ca la iie).

Peste chindeu se pórta *rariște* cu flori, cumpărată.

În loc de rariște se pune peste chindeu *păștura*, din giolgiu alb, subțire, cu flori, cumpărată.

Tot ca învélitoare se folosesc *ciurelul*, éráș un fel de păstură, cu găurele, cumpărat.

Învélitorile acestea se prind cu ace mari de boltă cu flori.

Peste rariște ori peste păstură se pórta și o năframă, mai ales iérna, pentru frig.

Mai umblă și c'o năframă mică pe capul gol și pe de-asupra cu o năframă mare, négră.

Iérna pórta unele femei *brobódă* (o năframă mare roșie).

Iia. Cămașa femeii se numesce *iie* și constă din două părți: partea din sus până la brău și partea din jos numită *póle*. Acestea sunt deolaltă.

Partea din sus se face din *giolgiu* cumpărat, ori din pânză țesută de acasă. Ea are un *ciupag* dinainte și altul *dindéret*.

(Va urma.)

ULTIME SCIRI.

Budapesta, 21 Februarie. Ședința de ađi a dietei anunțată cu atâta emfasă, nu s'a ținut. La ordinul comisarului regesc Nyiri miliția a ocupat împrejurimile parlamentului, așa că chiar decă deputații ar fi vrut să mérégă la ședință, n'ar fi putut pătrunde în cameră. — Comisarul regesc Nyiri a plecat ađi din Budapesta.

Budapesta, 22 Februarie. Prima dispozițiune, ce o va lua noul comisar regesc al orașului și comitatului Budapesta, Rudnay, va fi extradarea dărilor plătite de bunăvoie. — Baiffy declară într'o scrisóre, că pe basa de la 1867 se póte crea o Ungarie puternică și independentă-economică.

Viena, 22 Februarie. Proiectul de lege despre reforma electorală (vot universal) va fi prezentat în ședința de Vineri a camerei austriace.

Berlin, 21 Februarie. „Berl. Tagblatt“ primesce din isvor acreditat frances scirea, că la Paris se *consideră zădărnicită conferența din Algeciras*. Răspunsul Germaniei nu conține nici o contra-propunere și nu vorbesce decă de egalitatea drepturilor tuturor statelor. Franța, decă este pusă pe o linie Belgia, Țările de jos. Franța este decisă a aduce cestiunea de litigiu în plenul conferenței, ca să dovedéscă, de ce majoritate dispune în conferență.

Petersburg, 21 Februarie. Curtea de compturi a statului, a încheiat socotelile, după cari cheltuelile rășboiului cu Japonia au fost de 1.966.600.000 (5 miliarde coróne). În 1904 s'a cheltuit 840 milioane ruble, în 1905 însă 1.126.600.000 ruble, din care cea mai mare parte pentru reconstruirea floței lui Rosdestwensky, nimicită la Tsushima. Rășboiul cu Japonia a costat-o pe Rusia c'un miliard de ruble mai mult, decă rășboiul cu Turcia.

Bibliografie.

În editura institutului grafic „Minerva“ din Bucuresci au apărut următoarele publicațiuni:

Al. I. Odobescu opere complete. Vol. I. Pagini 360. Prețul Lei 1.50.

M. Sadoveanu. Amintirile căpraru-lui Gheorghiiță. Pagini 280. Prețul Lei 2. Se pot procura și prin librăria A. Mureșianu, adăogându-se 25 fileri porto.

A apărut „Geloșii“, comedie într'un act, după germană, de Moșul. Brașov. Tipografia A. Mureșianu 1905. O piesă foarte potrivită pentru diletanții noștri dela sate și orașe (pentru 3 domni și 2 dame). Prețul 40 fileri franco.

PAGLIANO-SIRUP

cea mai bună doftorie de curățit sângele, inventată de Profesorul GIROLAMO PAGLIANO. Florenz-Via Pandolfini (Italia)

A se feri de imitație!

A observa pe fle-care sticlă marca fabricii în colóre vênătă deschisă cu subscrierea Prof. GIROLAMO PAGLIANO. Se capétă în toate farmaciile mai mari. DEPOSIT pentru Ungaria la farmacia IOS. von TÖRÖK Budapest 5—0,1968. Király utca 12 și Andrássy utca 25.

ECONOMIA.

Ingrășatul porcilor.

(Fine.)

La ingrășatul porcilor se pot deosebi trei perioade mai însemnate, și anume: periodul nutremântului verde, care adică se începe cu nutreala de burueni, foi de napî, trifoi, luțernă, lobenițe, lătură ș. a.; periodul nutremântului de grăunțe și fiert, când adică porcii se nutresc cu anumite grăunțe de cucuruz, orz, bob ș. a., séu când li-se ferbe o parte a nutremântului, cum sunt cartofii, lobenițele, napii ș. a., și periodul nutremântului înmuiat séu măcinat, când nu mai pot mânca grăunțele cele tari, ci acelea trebuie înmuiate séu măcinate mai întâiu.

Economii mai sêraci urmază de regulă periodul dintăiu, care nici nu costă așa mult, ca cele două din urmă. De altcum la ingrășatul porcilor, în economiile mai mici, este regulă, ca aceia să se pôtă ingrășa cât mai bine, dér fără multă cheltuială. Altă regulă e în economiile mai mari, unde nu se pune atâta preț pe nutremânt, ci se are în vedere numai scopul ingrășatului.

Pentru un ingrășat deplin al porcilor se recere aprôpe o jumătate de an, ér pentru un ingrășat numai de jumătate se recer numai câte două-trei luni. Economii mai cu stare de regulă ingrășă porcii deplin, ér cei mai sêraci numai de jumătate.

La ingrășatul porcilor este de mare însemnătate și sarea, care séu li-se pune în lătura caldă, séu în scrob ca la celelalte vite, ca să pôtă linge și rupe din ea, când le trebuie. La un porc mare se compută de regulă câte 3—4 decagrame de sare pe săptămână.

Nu de puțină însemnătate pentru ingrășatul porcilor este și curățenia cotețelor și a troicilor, din cari se nutresc. Deși porcul este un animal, care nu prea iubesc curățenia, totuși pe timpul ingrășatului se recere, ca să purtăm mai multă grijă despre aceea, decât voim ca să ne putem ajunge scopul mai cu succes.

Porcii ținuți și ingrășați tot în cotețe de cele înalte, din cari adică nu se mai slobod pe afară până când se ucid, se ingrășe mai ușor și mai cu succes, dér nu sunt așa îndesați și grei, ca aceia, cari se ingrășă pe atară prin curte.

Cine ingrășă porci de vëndare, acela trebuie să se acomodeze totdeauna anotimpului, și anume: ca porcii să fie deplin grași chiar pe timpul acela, când se caută și plătesc mai bine. Cel mai comod anotimp pentru vinderea porcilor grași este ierna. Și în celelalte anotimpuri se pot vinde și se plătesc bine, dér nu într'o măsură așa mare ca ierna.

Porcii grași cumpărați de măcelari séu alți neguțători, se cântăresc mai întâiu, apoi subtrăgându-li-se viață din ei, cari sunt părțile nefolosibile, se acordăză prețul pe chilă séu maja metrică, după cum umblă prețul pieței respective, séu cel dela bursă. Aceia se mai pot vinde și numai dela ochi, cum se mai dice.

Porcii puși pe ingrășat se nutresc de regulă de câte trei ori pe zi. Nutremântul trebuie dat în măsură de așa, ca cel mai bun să se vină la urmă și ca porcii să se pôtă deplin sătura.

Ingrășatul porcilor se mai pôtă face și cu ghinde și jir, pe unde sunt păduri mai mari și se fac fructele numite într'o măsură mai mare. La acest mod de ingrășat lucrul cel mai însemnat este apa curată de beut, fără de care și cel mai bogat nutremânt puțin le ajută.

Ingrășatul porcilor la sate se privesc pe cele mai multe locuri drept o cumpănă, pentru măsurarea stărei și averii unui econom, de ore ce este pe deplin constatat, că cu cât un econom stă mai bine, cu atât ingrășă și porci mai mari și mai mulți, și din contră: cu cât acela stă mai rău, cu atât ingrășă și porci mai mici, séu că-i ingrășe rău, de-i „ucide numai cu pielea“, cum se dice, séu că nu ucide de loc porci nici chiar la Crăciun.

Ioan Georgescu.

Bogați și sêraci.

Din cuvântările unui distins dascăl român.

(Fine.)

Precum am șis la începutul acestei cuvântări, să nu desnădăduim, oi mai vèrtos să ne liniștim și noi cu apostolii în inimile noastre, căci Dumneșeu îndurărilor ne-a dat tôte mijlocele, prin care ori și care creștin adevêrat se pôte face părtaș de împêrăția sa cerescă.

Și ore cari sunt acele mijloce? Ele se cuprind în câte-va cuvinte pe cari le-a rostit Mântuitorul fariseului, când l'a înțrebat, că ce să facă, ca să aibă viață de veci; el a șis: „Iubesc pe domnul Dumneșeu têu din tötă inima ta, din tot sufletul têu și din tot cugetul têu“, „iubesc pe de-aprôpele têu, ca însuși pe tine, și ceea-ce ție nu-ți place, altuia nu-i face“. În aceste cuvinte se cuprind tötă legea creștină.

Deci, decât ție creștine! nu-ți place ca altul să înștrîneze ceva din averea ta, nu înștrîna nici tu din a altuia; decât ție nu-ți place ca altul să te clevețescă pentru faptele tale, nu cleveți nici tu pe altul; decât ție nu-ți place ca altul să ridă și să te desprețuiescă pentru slăbiciunile tale, nu ride și nu disprețuiești nici tu pe altul pentru slăbiciunile lui; decât ție nu-ți place ca altul să se bucură de nenorocirile tale, nu te demite nici tu a face acêsta față cu de aprôpele têu, și atunci vei fi desvêrșit, precum și tatăl din ceriu desvêrșit este.

După ce am vorbit despre bogați și datorințele acestora față cu Dumneșeu și cu ceilalți ômeni, să trecem și la cealaltă clasă de ômeni, adică la sêraci.

Sêrac, precum am arătat, este acela, căruia Dumneșeu i-a încredințat mai puțin din bunul séu spre administrare. Sêracul se asemănă în evanghelie cu acela, căruia Dumneșeu i-a dat numai un talant. Înșe evanghelia apriat ne spune, că Dumneșeu și dela acela a pretins să-i spună, că ce a făcut cu talantul séu și aușind că în loc să caute a-se folosi de el, l'a îngropat în pământ, a poruncit să-l arunce în focul cel vecinic.

De aici lămurit se vede, că precum bogatul așa și sêracul își are datorințele sale față cu Dumneșeu și de-aprôpele. Datorințele lui față cu Dumneșeu sunt asemenea cu ale bogatului, pentru-că și el constă din aceleași părți, adică din trup și din suflet, și el trebuie déră să iubescă pe Dumneșeu și pe de-aprôpele séu; să nu cârtescă asupra dispozițiunilor dumneșești, căci ascunse și nepătrunse de mintea omenescă sunt tainele lui cele sfinte. Să învețe a cunósce aceste adevêruri și în loc de a-se plânge, să mulțumescă sêraciei sale, care este pôte pentru densus un azil, liman și apărare, scăpându-l de turburările și nenorocirile ce i-ar puté prierului bogățiile, decât ele nu vor fi bine întrebuințate. Să cinstescă și respecteze pe cel bogat ca pe unul, pe carele Dumneșeu l'a ales mai presus, decât dên-

sul; să-i slujescă acestuia cu credință, căci decât Dumneșeu cêrtă și pedepsece pe bogatul nemilostiv, atunci de sigur că cêrtă și pedepsece și pe sêracul îndêrșnic și nemulțămitor. Astfel făcând vor câștiga dragostea și iubirea celor bogați și lipsa va dispăré din casele lor, căci binecuvântarea lui Dumneșeu se va pogori peste dênșii.

Să depărtăm așa-déră pofta cea rea și lăcomia din inima noastră, care nu sunt alt-ceva, decât numai nisce deșertăciuni lumesci și trecêtoare. Să ne ferim ca nu cumva zavistia să se sălășluiască în sufletul nostru, să nisuusim din tôte puterile și prin tôte mijlocele morale a ne aduna comoră cerescă, să cercăm prin fapte bune a ne apropia de împêrăția lui Dumneșeu și atunci tôte celelalte ni-se vor adauge nouș dela Dumneșeu Tatăl, carele domnesce întru mărire dimpreună cu fiul și cu duchul sfânt.

MULTE ȘI DE TOTE.

Căsătoria d-rei Roosevelt.

Pe Americani i-a interesat mult pregătirile ce s'au făcut pentru căsătoria d-rei Alice Roosevelt cu deputatul Nicolae Longworth.

Câți-va reporteri americani asigură, că au fost pe la cusătoresele unde s'au cusut rochiile, pe cari fiica președintelui Statelor-Unite le-a îmbrăcat în ajunul cununiei, în ziua și a doua zi după nuntă și pe cari le va pune chiar cu câte-va zile după acêsta.

Reporterii publică fotografiile acestor rochi în ziarele din New-York și fac descrieri felurite despre ele.

Alte ziare înșiră darurile pe cari le-a primit d-ra Roosevelt cu prilejul căsătoriei sale. „New-York American“ asigură, că la Washington se afirmă, că ele ating o valóre de cel puțin 2½ milioane franci. Aceste daruri, de cari e tixită casa albă, vin din tôte părțile lumii și sunt fôrte variate.

Etă, între altele, parte din darurile primite: O tapiserie de gobelinuri, dar al guvernului frances; o rochie de hermin, prețuită 100 mii de franci, dar al împêrătesei Chinei; numêroșe brățare, broșe și o țiară cu diamante; un model de pușcă, în care aurul abundă mai mult, decât oțelul; o pereche de cai de cursă, etc.

Se mai spune, că un mare bijutier din New-York a fabricat bijuteriile destinate d-rei Roosevelt și a căror valóre va fi de vro 50 mii de franci.

Apoi, senatul cuban a votat o sumă de 125 mii de franci pentru cumpărarea unui cadou.

Păcăleala unui rege.

Regele Christian al Danemarcei mergând la plimbare observă la o ușă un băiat care făcea o mutră fôrte tristă. El presupuse, că copilul e trist din pricină că nu pôte ajunge cu mâna până la clopoțel ca să împingă nasturele și să sune. Regele se apropie de băiat și îl întrebă decât vrêșe sune pentru dânsul.

— Da, răspuse băiatul plin de veselie. Bătrânul rege sună și așteptă împreună cu băiatul. Acesta însă după un moment apucă pe rege de pulpana hainei și dice:

— Acum să o ștergem.

Regele rămase uimit, pe când ștergaru spălă putina.

De abia când la ușă se arată o femeie cu un baston în mână, regele a înțeleș la ce a servit.

Cea mai bogată mirésă din Anglia.

Lady Mary Hamilton, cea mai bogată moștenitoare a Angliei, fca principelui de odinioară Hamilton, e mirésă de câte-va zile. Mirele e marchizul Czaham.

Mirésa, care e orfană din etate de nouă ani, are un venit anual de trei-șeci și șese milioane de lei.

Bunica tinerei și frumoșei fete a fost fiica marelui principe de Baden și verișora lui Napoleon al III.

Insula Aran e proprietatea d-soarei Hamilton și pentru acêsta obicinesc a o numi regina Arranei.

Vindecarea deplină a bôlelor secrete.

Să nu pregete nimeni într'o cestiune atât de gingașe a se presenta odată în persoană, pentru ca cu ajutorul instrumentelor speciale aduse din streinătate pôtă afla punctul locului, cauza, răspândirea și starea bôlei, ori cât de adânc ar fi bôla înrădăcinată în organism. Pe baza acestei esaminări pôtă cu siguranță afla și calea, pe care ajungî la vindecarea rului, ceea-ce fie-care o pôte face acasă fără de a-și împiedeca ocupațiunile. Decă cine-va nu pôte veni în persoană, atunci să-și descrie bôla cu deamănuntul și după ce va fi esaminată, va primi deslușirile de lipsă și leacurile trebuincioșe pe lângă ținerea în cel mai mare secret. În scrisore pune marcă de răspuns. După încheierea curei, scrisorile se ard séu la cerere expresă se retrimit.

Un astfel de lecitor și curățitor e institutul special al d-rului Palóc, medic de spital (Budapesta VII Kerepesi-út 10) unde cu bună voință și conșciențioșitate capătă ori cine (bărbat séu femeie) deslușiri asupra vieții seculare, unde i-se curăță sângele bolnav, nervii i-se întăresc, trupul întreg se eliberază de bôla și sufletul de chinuri.

Fără conturbarea ocupațiunilor zilnice Dr. Palóc vindecă de ani de zile cu siguranță, repede și din fundament cu metotul séu propriu de vindecare și casurile cele mai neglijate, bôlele de beșică, de țeve, de testicule, de șira spinăcei, de nervi, urmările onaniei și ale sifilisului, bôla albă, bôle de sânge, de piele și tôte bôlele ce se țin de organele seculare femeesci. Pentru femei e sală de așteptare și intrare separată. Consultațiunile le dă însuși Dr. Palóc de la 10 ore în. a. până la 6 ore séra (Duminecă până la 12 ore la amiază).

Adresa Dr. Palóc, medic de spital, Budapesta VII, Kerepesi-út 10.

Proprietar: Dr. Aurel Mureșianu.

Redactor responsabil: Traian H. Poș

Procedura lui Scott

a stôrcerei de untură de pesce, furnisěză cunoscuta Emulsiune a lui Scott, ajunsă la adevêrată valóre în realitate prin untura de pesce, fiind-că face accesibilă pentru ori cine puterea vindecătoare și nutritoare încercată, întăresce organismul și-l face resistant mai bine decât untura de pesce.

Emulsiunea lui Scott este cu gust și ușor de mistuit. Emulsiunea lui Scott constă din cea mai fină untură de pesce din Norvegia amestecată cu Hyppophosphiti de var și natron. Pescarul cu batogul cel mare este semnul de garanție al procedurii veritabile a lui Scott.

Se pôte cumpăra în tôte farmaciile.

Cu referință la „Gazeta“ și trimiteri de 75 fileri în mărci postale se trimite sticle de probă franco dela

Dr. EMIL BUDAI, „Farmacia orașului“ BUDAPEST, IV., Váci-utca 34/50.
Prețul unei sticle originale: cor. 2.50.

Corsete

— cele mai bune și moderne —
la B. Goldstein, Brașov strada Vămei 12.

Cel mai ieftin isvor de cumpărare!

Cumpărare de ocașie!

În urma cumpărăturilor avantagiôșe ce am făcut, recomandăm On. public tôte mărfurile noastre. Ne rugăm a se convinge în persoană despre ieftinătate și bunătate.

Cu distinsă stimă: **Karácsonyi Kiss M. și Velits Strada Vămei nr. 6, la Crucea albă.**

Cursul la bursa din Viena.

Din 21 Februarie n. 1906.

Anta ung. de aur 4%	114 05
Anta de corone ung. 4%	95 50
Apr. cail. fer. ung. in aur 3 1/2%	86 20
Apr. cail. fer. ung. in argint 4%	95 63
Monuri rurale croate-slavone	96.65
Apr. ung. cu premii	216.25
Monuri pentru reg. Tisei si Seghedin	157.—
Anta de hartie austr. 4 1/10	100.—
Anta de argint austr. 4 1/10	99 90
Anta de aur austr. 4%	118 35
Anta de corone austr. 4%	100.05
Monuri rurale ungare 3 1/2%	91 35
Monuri din 1860	159 40
Actii de-ale Banței austro-ungara	16 33
Actii de-ale Banței ung. de credit	790.—
Actii de-ale Banței austr. de credit	670 75
Napoleoniori	19 10
Mrci imperiale germane	117 32
London vista	240.85
Paris vista	95.67
Note italiene	95.65

Cursul pietei Braşov

Din 22 Februarie n. 1906.

Monote rom. Cump.	18.88	Vend.	18.92
Argint român	18.80	"	18.82
Napoleoniori	19.06	"	19.10
Albeni	11.20	"	11.40
Mrci germane	117.20	"	117.30
Mrci turcesci	21.50	"	21 65
Mrci. fonc. Albine 5%	101.—	"	102.—
Mrci. Rusesci	2.5 ^a	"	2.5 ^b

Preţurile cerealelor din piaţa Braşov.

Din 16 Februarie 1906.

Măsura sau canta	Calitatea.	Valuta in	
		Kor.	fil.
H. L.	Grăul cel mai frumos.	13	—
"	Grău mijlociu	12	—
"	Grău mai slab	11	—
"	Grău amestecat	10	—
"	Săcară frumoasă.	8	60
"	Săcară mijlocie.	8	—
"	Orz frumos	8	60
"	Orz mijlociu	8	—
"	Ovăş frumos.	6	60
"	Ovăş mijlociu	6	—
"	Cucuruz	11	—
"	Mălaiu (meit)	14	—
"	Mazăre.	16	—
"	Linte	50	—
"	Fasole	24	—
"	Sămēntă de in	24	—
"	Sămēntă de cânepă	14	—
"	Cartofi.	2	30
"	Măzărice.	—	—
10 kil.	Carne de vită	1	20
"	Carne de porc	1	28
"	Carne de oaie	—	88
10 kil.	Sân de vită prospăt.	40	—
"	Sân de vită topit.	62	—

Dr. Alexandru N. Străvoiu

advocat

Braşov,

Strada Porţii nr. 10

(2262,5-6.) (casa D-lui Sabadeanu).

1785—1906.

Publicaţiune cu oferte!

Pentru darea în antreprisă a crărilor ce sunt a se face în pivta de sub casa „Bătuşilor“ (pivni-Eszterházi) cu suma de spese proiectată cu 3220 corone 74 fil. se va re licitaţiune cu oferte în scris, în Martie 1906 la 10 ore a. m. în localul despărţământul V. al Magistratului oraşenesc, adica în despărţământul afacerilor economice (Strada urarilor nr. 5, Etagiul II).

Condiţiunile de ofert şi de contract, precum măsurările şi devisul e spese le pōte ceti şi esamina tot mul interesat, în numitul despărţământ al magistratului în decursul relor a. m. şi acesta în fie-care zi până la ziua licitaţiunei cu oferte.

Brassó, în 8 Februarie 1906.

Magistratul oraşenesc.

Nr. 21—1906.

Publicaţiune.

Mercuri în 15(28) Februarie a. c. orele 10 a. m. în Cancelaria Eforiei, se va da prin licitaţie publică în arēndă pe termen de 5 ani de zile Munţii: Valea neagră şi Prişcu din Judeţul Prahova, (România).

Informaţii asupra condiţiilor dă Biroul Eforiei.

Braşov, 1 Febr. 1906.

Eforia şcolilor centrale române ort. rēs. din Braşov.

Dr. V. Saftu,
preşedinte.

3--3.2223

Nr. 1594—1906.

PUBLICAŢIUNE.

La 15 Martie 1906 la 9 ore a. m. se va ţine licitaţiune publică cu oferte în despărţământul V-a magistratual (afaceri economice), care se află în Strada Aurarilor Nr. 5, etagiul II.

Scopul acestei licitaţiuni este darea în chirie a următoarelor obiecte oraşenesci:

a) întreaga casă de sub Bucium Nr. 3;

b) brutăria ce se află în partea casei oraşenesci Nr. 7 din Strada Măcelarilor, împreună cu localul de afacere şi cu locuinţa;

Aduc la cunoştinţa Onor. public, cum-că mi-am mutat

Cancelaria advocaţială

la Budapesta, 1. ker. Bercsényi ut 9.

Cu acesta ocaziune i-mi ofer serviciile mele în tot felul de afaceri, fie ele judiciare sēu extra-judiciare.

Cu distincă stimă

Dr. Aurel Olteanu,
advocat.

7-10

Se caută un practicant

cu plată bună. — Preferiţi sunt cei ce pe lângă limba română posedă şi pe cea maghiară şi germană.

Ofertele sunt a se adresa sub „D“ la Administraţia acestui ziar.

3-3.2260

Primul stabiliment de văpsitorie artistică cu abur şi spălătorie chimică.

FABRICA. Str. năşipului Nr. 1/a.

Biroul principal str. Mirscher Nr. 3.

(Vis-à-vis de sala de concert.)

Se recomandă pentru văpsit Garderobe de dame, bărbaţi, întregi ori desfăcute, asemenea şi pentru curăţit.

Cu toată stima:

W. Körner.

77-100.(1890)

„VICTORIA“, institut de credit şi economii, societate pe acţiuni în ARAD.

CONTUL BILANŢULUI.

ACTIVA :		Cor.	f.	PASIVA :		Cor.	f.
Cassa în număr		98368	43	Capital social 6,000 buc. acţii, à C. 200		1200000	—
Bon în Giro-Conto şi la alte bănci		20956	52	Fond de rezervă	761,273-15		
Cambii		7705891	95	Fond special de rezervă	10.000.—	771273	15
Imprumuturi ipotecare		1239806	—	" de pensuni		86046	19
Avansuri pe efecte		61338	—	Depuneri spre fructificare		5171879	72
Efecte publice	490,000.—			Deposit de cassă		15710	05
Acţii dela diverse bănci	45,790.—	535790	—	Reescompt		2355579	01
Credite de cont-curent		26740	12	Dividendă neridicată		1334	—
Casa institutului şi alte realităţi		185153	56	Contribuţie după interese de depuneri		11628	03
Mobilier	5479-22			Interese acţionarilor din emisia a. 1905		20166	11
după amortisare	547-92	4931	30	Interese transitoare anticipate		102952	—
Diverse conturi debitoare		1362	62	Diverse conturi creditore		2020	63
Interese transitoare restante		5928	40	Profit transpus din 1904	6,489-61		
				Profit net	141,188-40	147678	01
		9886266	90			9886266	90

Contul Profitului şi Perderilor.

DEBIT :		Cor.	f.	CREDIT :		Cor.	f.
Interese pentru depuneri spre fructificare		248999	62	Venitul transpus din anul trecut		6489	61
Spese: Salare		38059	96	Interese:			
Bani de cuartir		7329	98	dela cambii	383,829-54		
Imprimare, diverse plăţi şi spese de birou		26125	53	dela imprumut hipot.	78,454-04		
Porto		8093	66	dela avansuri pe efecte	4,077-09		
Contribuţie directă	25,937-74			dela efecte publice	22,358-32		
10% dare la depuneri	25,149-76	51087	50	dela interese de cont-curent	1,821-05	490540	14
Chirie		2000	—	Chirie şi alte arānđi		12092	31
Amortisare din mobilier		547	92	Provisiuni şi alte venit		21400	12
Profit transpus	6,489-61						
Profit net	141,188-40	147678	01				
		530522	18			530522	18

Arad, la 31 Decembrie 1905.

Dr. Nicolae Oncu m. p.,
director executiv.

Sava Raicu m. p.,
secretar.

DIRECŢIUNEA :

Mihail Veliciu m. p.,
preşedinte.

R. Ciorogariu m. p.,
v.-preşedinte.

V. Mangra m. p.

P. Truţia m. p.

Dr. A. Demian m. p.

G. Popovici m. p.

T. Vaţian m. p.

Dr. Ciacian m. p.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE :

Subsemnatul comitet de supraveghiere am esaminat conturile prezente şi le-am aflat în deplină consonanţă cu registrele institutului.

Dr. S. Ispravnic m. p.

Nicolau Marcu m. p.

George Feier m. p.

A. Secula m. p.

Dr. Cornel Ardelean m. p.

preşedinte.

-2271.

Aparat de cârpit
(The rapid Weaver)
Construcția cea mai nouă și ameliorată.
Este o jucărie a repăra cu acest aparat: ciorapi defecțuoși pânzături, lucruri de lână și țesute etc. cu o măiestrie și iuțelă, astfel că nici nu se vede unde au fost defectele.
Se poate lucra ireproșabil cu acest aparat.
Prețul unui aparat cor. 240, trei aparate cor. 650.
Se trimite după primirea prețului, sau cu rambursă de eștră
Fabrik-Niederlage SILBERBERG L. Wien,
II. Ferdinandsstrasse 22.

Hôtel Central
Brașov, Strada Lungă nr. 1.
Recomandă **45 camere** pentru pasageri din nou mobilate dela **80 cr. în sus.**
Mai departe:
Sala cea mare, pentru Baluri, Concerte, Banchețe, Nunți etc. montată din nou și escelent iluminată.
De asemenea:
Elegantul Salon Restaurant spre Strada, precum și **Pivnița de Vinuri (a-la Eszterházy)** atât în pivnița cât și în Restaurant pot servi cu bucatărie bună, Bere de Steinbruch și Vinuri curate de Ardeal.
7-60.2246.

Cine suferă de Soldină, reumatism
se nu folosescă alta doftorie, decât se cumpere o sticlă de
Fluid de reumatism al Dr. Fleisch
care vindecă mai sigur ca ori și care doftorie Soldină, reumă, dureri de spinare, Slăbiciuni de mâni și picioră cauzate prin aruncătură, oste-nelă, scrintire. Se folosește și intern și extern. Efectul se simte în scurt timp și la boale în-vechite, la care n'au folosit băi sau altă doftorie. — Se capătă numai la inventator și singu-rul producător:
Dr. EMIL FLESCH „Magyar korona“ farmacie. Győr, Baross-ut 24.
Deposit principal pentru Budapesta farmacia **Török J. VII, Király-utoza 12,** și la farma-cia „Opera“, Andrássy-ut 26.
1 sticlă de 1¹/₂ decilitru 2 cor. Sticle familiare pentru folosire mai îndelungată 5 cor.
Se trimite francate la comandă de 2 sticle mic șeu 2 sticle familiare.
18—50.2004.

Corone
și mai mult câștig pe di
dela
Societatea de tricotaj mecanic cu lucrători de casă.
Se caută persoane de ambele sexe pentru **lucru de împletit** pe mașina noastră. — Lucru simplu și iute, peste tot anu în casă. Nu este de lipsă cunoștință specială. — De-părtarea n'are nimic de a face, căci noi vin-dem lucrul. — Adresa:
Hausarbeiter-Strickmaschinen-Gesellschaft THOMAS H. WHITTICK & Co.
Budapest, IV, Havas-utoza 3—605.
Prag, Petersplatz 7—605.
TRIEST, Via-Campanile 13—605.

Abonamente la „Gazeta Transilvaniei“ se pot face ori și când pe timp mai îndelungat șeu lunar.

„AURORA“ societate de împrumut și păstrare în Năsăud.
CONVOCARE.
Domnii membrii a societății de împrumut și păstrare, „Aurora“ sunt invitați a participa la a
XXXII-a Adunare generală ordinară care va avé loc **Duminecă în 18 Martie 1906,** la 10 ore a. m. în localita-tea institutului din Năsăud.
Pentru cazul când această Adunare generală nu s'ar pute ține din lipsa vo-turilor recerute, prin această se convocă tot-odată a doua adunare, care va avé loc în **25 Martie la orele și în localul fixat mai sus, în care vor aduce hotăriri valabile membrii prezenți.**
Ordinea șilei:
1. Deschiderea adunării și constituirea biroului.
2. Raportul direcțiunii și al comisiunei censurătoare.
3. Satorirea bilanțului pre anul 1905, distribuirea profitului, darea absolutoriului pentru anul de gestiune expirat.
4. Alegerea directorului institutului pe timp de 3 ani.
5. Alegerea alor doi membrii în consiliul administrativ pe timp de 3 ani.
6. Alegerea comisiunei censurătoare pe timp de un an.
7. Propunerile consiliului administrativ și eventual alte propuneri insinuate în sensul statutului.
Năsăud, 15 Februarie 1906.
1—3.2269. **Direcțiunea.**

Deschidere de restaurant.
Subscrisul am onóre a aduce la cunoștința On. public, că **am luat asupra-mi localitățile dela casa reuniunii industriale (Gewerbe-Verein) și cu începere de astăzi** voiu servi On. public cu bucatărie escelentă, Vinuri bune curate, numai **Bere de Steinbruch.** Se primesce abonamente pe lună. Serviciu prompt și cu atențiune.
Apelând la sprijinul On. public sunt cu tótă stima
KARL MÜLLER.
(2268,3—3.)

Institut indigen!
Banca de asigurare
„TRANSILVANIA“
SIBIU, Strada Cispădiei nr. 5.
Fondată la 1868. **Edificiile proprii.**
Primesce în condițiuni favorabile:
usigurări contra focului și exploziunilor,
usigurări de viață și de rente viagere,
usigurări contra furtului prin spargere,
usigurări de accidente și de sticlă.
Valori asigurate 105 milioane corone.
Despăgubiri prestate 7 milioane corone.
Fonduri de rezervă și garanție 2 milioane corone.
Informațiuni dela Direcțiune în Sibiu și prin agenturile prin-cipale din Arad, Bistrița, Brașov, Cluj, cum și prin subagenții din tóte comunele mai mari.

AVIS!
Subscrisul am onórea a face cunoscut On. public și in deosebii epitropilor bisericesci, că **am deschis în Brașov (la 2 Porumbi) Strada Neğră nr. 3 (3 Felső-Villa-utoza 3)**
O fabrică de luminări de cêră curată și parafină
sub firma
IOAN PETEU.
Prima fabrică de luminări de cêră și parafină din Ardeal.
Și sunt în plăcuta poziție de a executa tot-felul de luminări in tóte formatele, precum și aurite, ér comandez le voiu executa prompt și cu prețuri fôrte convenabile.
89—90,1F58.

Prafurile-Seidlitz ale lui Moll
Veritabile numai, decât fiecare cutiă este provădută cu marea de apêrere a lui A. Moll și cu subscrierea sa.
Prin efectul de leuire durabilă al Prafurilor-Seidlitz de A. Moll în contra greu-tăților celor mai cerbiciose la stomach și pântee, în contra cărcelilor și arelei la sto-mach, constipațiunel cronice, suferinței de ficat, congestiunii de sânge, haemorhoidelor și a celor mai diferite bóle femeesci a luat acest medicament de casă o răspândire, ce crește mereu de mai multe decenii încóce. — Prețul unei outii originale sigilate Coróne 2.—
Falsificațiile se vor ur mări pe cale judecătórescă.
Franzbranntwein și sare a lui Moll.
Veritabilu numai, decât fiecare sticlă este provădută cu marca de scutire și cu plumbul lui A. Moll.
Franzbranntwein-ul și sarea este fôrte bine cunoscută ca un remediu poporal cu de-osebire prin tras (frotat) alină durerile de soldină și reumatism și a altor urmări de récéli.
Prețul unei sticle originale plumbate, Coróne 1.90.
Săpun de copii a lui Moll.
Cel mai fin săpun de copii și dame fabricat după metodu cel mai nou pentru cul-tivarea rațională a peleii, cu deosebire pentru copii și adulți. Prețul unei bucăți Cor. —40
Cinci bucăți Coróne 1.80. Fie-care bucată de săpun, pentru copii este provădută cu marca de apêrere A. Moll.
Trimiterea principală prin **Farmacistul A. MOLL,** C. și P. furnisor al curții imperiale Viena, Fuchlauben 9
Comande din provinciă se efectuează glinic prin rambursă postală.
La depozite se se cêră anumit preparatele provădute cu iscătitura și marca de apêrere a lui A. MOLL.
Depozite în Brașov: la d-nii farmaciști Ferd. Jekelius, Victor Roth, Eugen Neutädter și engros la D. Eremia Nepoții.

Cruce șeu stea duplă electro-magnetică
Patent Nr. 86967.
Nu e crucea lui Volta. Nu e mijloc secret.
Vindecă și invioreză pe lângă garanție.
Deosebită atențiune e a se da împrejurării, că acest aparat vindecă boa- se le vechi de 20 ani.
Aparatul acesta vindecă și folosește contra: durerilor de șcap și dinți, migrene, ne-uralgie, impedecarea circulațiunii sângelui, anemie, amețeli, țitături de ureche, bătaie de ini-mă, șgârciuri de inimă, asmă, auțul greu, șgârciuri de stomac, lipsa poftel de mâncare, re-coală la mâni și la picioră, reumă, podagră, ischias, udul în pat, influența, insomnie, epilepsia, circulația neregulată a sângelui și multor altor bóle, cari la tractare normală a medicu-lui se vindecă prin electricitate. — In cancelaria mea se află atestate încurse din tóte păr-țile lumii, cari prețuesc cu mulfămire invențiunea mea și ori-cine poate examina aceste atestate Acel pacient. care in decurs de 45 zile nu se va vindeca, i-se retrimite banii. Unde ori-ce încercare s'a constatat zădarnică, rog a proba aparatul meu.
Atrag atențiunea P. T. public asupra faptului, că aparatul meu nu e permis ș ese co-funde cu aparatul „Volta“, de ore-ce „Căsuț-Volta“ atât în Germania cât și în Austro-Ungaris a fost oficios oprit, fiind nefolositor. pe când aparatul meu e în genere cunoscut apreciat și cercetat. Deja ieffinătatea crucei male electro-magnetice o recomandă indeosebi
Prețul aparatului mare e **6 cor.** Pretul aparatului mic e **4 cor.**
folosibil la morburii, cari nu sunt mai vechi de 15 ani. folosibil la copii și femei de constituție fôrte slabă.
Expediție din centru și locul de vânđare pentru țêră i streinătate etc.
MÜLLER ALBERT, Budapesta, V, Strada VADÁSZ 42 A./E. colțul strada Kálmán.